

U KHEL

U KHUN JONG U KLOP

1989

C. WOLFLANG

Acc. No. 1/3718, RB

Class No. _____ Book No. _____

Author Wolfang. C.

Title U Khel, Ukherjonge
K. D. Singh

Borrower's

Acc. No. 1/3718, RB
DISTRICT LIBRARY
GOVERNMENT OF MEGHALAYA
RI - BHOI

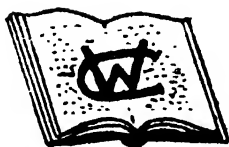
1. Books may be retained for a period not exceeding 15 days by members.
2. Books may be renewed on request at the discretion of the Librarian.
3. Dog-earing the pages of a book, marking or writing therein with ink or pencil, tearing or taking out its pages or otherwise damaging it, will constitute an injury to a book.
4. Any such injury to a book is a serious offence; Unless a borrower points out the injury at the time of borrowing the book, he/she shall be required to replace the book or pay its price.

Help to keep this book fresh & clean

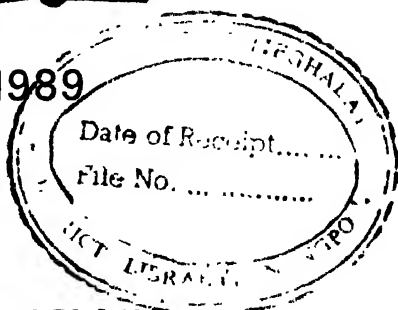

U KHEL

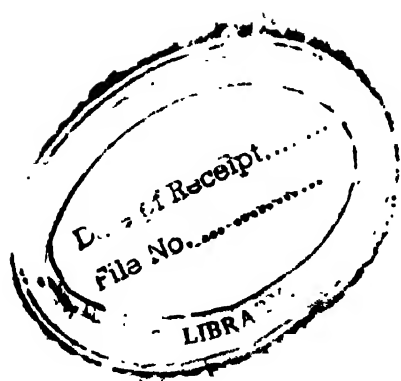
U KHUN JONG U KLOP

1989

C. WOLFLANG

KA JINGKYRMEN

- 1) Ko Jingkyrmen pha dei ka tynrai
Jong ka jingkmén
Ia pha ngi ap ngi-khmih lynti,
Lano phan wan ha Ri jong ngi
To wan pynbeh ka lyer suhsieng
To beh nyngkong ha ki thliew ing
Nangta sawdong sawdong to par
Sawdong ka Ri lang salonsar
Da bor jong pha ka Pap ka Sang
Bad buit soitan kan kiew sarang
Kan duh kan dam ka jingmut sniew
Kan im kan khie ka jaitbynriew
Ka Hok hangta kan long kynrad
Ka Pap ka Sang kan kylla mrad.
- 2) Ko Jingkyrmen to thaw thymmai
Hapdeng u lyoh to shat jingshai
Lada pha paw u briew un kmen
Namar pha dei ka Jingkyrmen
Lada pham paw jingim kan kut
U briew junom un luiñ jingmut
Namar lada pham paw ma pha
U briew marwei un khieh pisa
Hangta ka jingdum tliw kan lap
Ha jinglynga u briew un iap
Lada shisha na ngi pha phet
Ka Ri junom kan sah khun swet
U soitan sniew hangta un phon
Bad ngin sa iap ngin sa kyllon.

- 3) Hapdeng u lyoh ba iong ba rben
 Nga i ka dak ka jingkyrmen
 Khlik khlik, khlek khlek ka wan thaba
 Ka thaba lep kum sai rupa
 Ka Jingkyrmen sa shisien pat
 Ka pynkynmaw ba kam ju rngad
 Dei hangta hi ia dohnud brierw
 Ka Jingkyrmen ka wan kyrsiew
 Sa shisien pat ban phai kylla
 Ban im jingim ba hok ba bha
 Ka Ri hangta kan pashait shar
 U lyoh ba dum un sa khuid kdar
 Namar ka dak ka Jingkyrmen
 Ka la wan paw ban ai jingkmnen.
- 4) U Klop, u kpa u Khel, u ngop
 U shah phyrnop hapoh ka pop
 Shithi khadduh u thoh u phla
 la la ka ing u pynlynga
 Shithi khadduh jong u ka kren
 Ka spah bam klop phim bit ban kmen
 Nangta ki rai da mon sngewbha
 Ban im jingim ba hok babha
 Ki ieng rangbah, ki kut jingmut
 Ka spah bymhok ki kynthar lut
 Nangta jingsuk ka wan phai pat
 Ka Jingkyrmen junom kam rngad
 Hangta jingsuk jingkmnen ka wan
 Ka spah umsyep ka roi ka san

U KHEL U KHUN JONG U KLOP

Hadien ar taiew ba la tep ia U Klop, ka kong Pan ka kynmaw rngai ia kiei kiei baroh kiba la jia. Ka pyrkhat ia ka shithi ba khadduh jong u Klop bad ka khia ka jingmut jingpyrkhat. Katba ka nang pyrkhat ka nang mutdur laiphew-jait. Kam kynmaw lut ia ki ktien ba u la thoh hynrei ia ka jingmut ka kynmaw kyndiang. Ka bun jingmut jingpyrkhat. Ka don marwei ha kamra thiah.

Ka kong Nob ka isynei ia ka kong Pan bad ka ju ialeh ban pynklet da kaba pynbyrngia ia kane katai. Ka ithuh ba ka Kong Pan ka dap da ka jingkhuslai bad hapteng ka jingbun kam ba ka trei jingtrei ka ialeh ban leit kren ia ka Kong Pan da kaba shu kylli ia kane katai.

Ha ka por shi baje mynsngi jong ka sngi saitjain ka kong Pan kam shym wan dih sha. Ka Kong Nob ka leit ai sha ia ka ha kamra thiah bad ka lap ia ka Kong Pan ba ka shong halor mula bad ka shan ia ka tmoh da ka kti kamon.

“Kane ka sha jong phi kong” la ong ka Kong Nob. Ka Kong Pan ka shim. Ka Kong Nob ka shong ha kawei pat ka mula kaba don hangta bad ka ap ia ka katba ka dang dihsha.

“Ngan leh kumno kong ia u thie u Sohkhia ha kper?” Ka kylli “Ia dei ban sieh dieng thynram ban pynpur sha rynsan. Ynda phi la dep dihsha ngin ia leit peit lang mo kong.”

“Ia peit hi ma phi katba ibit” ka ong, “ngam pat sngewkwah leit kper.”

“Phim dei te kong ban pyrkhuslai than kumne? Peit noh ia ka kper ka phrah, ki jhur ki jhep ba phin klet noh ia kiei kiei baroh” ka ong.

Ka kong Pan ka sngap bad ka dih ia ka sha.

“Pyrkhat ia lade, pyrkhat ia ki khun de” la ong biang ka kong Nob, “Peit ia ka iing ka sem bad ia ka kper ka phrah ba phin palei”.

“Nga shaniah ia phi bad ia ka Rel, nang ia peit ma phi” ka ong bad ka a1 artad ia ka Pela sha.

“Ka dei seh kong” la ong ka kong Nob, “phi ruh phin kham sting ka pyrkhat khuslai. Ia phi ngin ia peit shiphang.”

Ka Kong Pan ka ieng bad ka leit lang bad ka kong Nob. Tang shiphang ka wan rung noh sha iing.

Ka Kong Nob ruh ka wan lang noh sha iing bad ka rung ha iing shetja.

“I kong in shu sngewsih sah kumne te kam long” ka ong ia ka Nob.

“Dei sa tang ka por phi kong Nob kaba lah ban pyntngen ia i” la ong ka Rel.

“Ngam ju kham iohi ba ki briew kin sngewsih sah kumne,” la ong ka Kong Nob, “imat dei ba iapmysaw phi Rel.”

“Kata ruh kawei,” la ong ka Rel, “hynrei kaba ktah eh ia i te dei kato ka shithi ba ki pule ha ka sngi tep. Ki jong u Khel bad ka Thei ruh hynnin ki khlem ia bamja.”

U Khel bad ka Thei barabor ki ia shong tang para ma ki. Ki ia kren arngut arngut baroh baroh shi sngi. Teng teng ki leit sha ka kmie bad baroh lai ngut ki shu iashong sngewsih. Isynei shj rukom ia ki bapli kiba ju mlien ha ka shait shait shew shew.

“Tip i Pasan in wan ne em shibit” ka Thei ka ong, “hynnin i khlem wan.”

“In wan” jubab ka Kong Pan, “hynnin im lait ba i bun kam.”

“Tip kato ka shithi jong i papa ka don ha ei?” ka kylli.

“Ngam tip” jubab ka Kong Pan, ka da jaw ummat artad, “Nga la iit ngam lap.”

U Khel u shu sngap.

Ka Kong Nob ka iohsngew ba ki kwah ia ka shithi. Ka khot ia ka Rel sha iing shetja.

“Ka la dei ba ong ma phi phi Rel” la ong ka Kong Nob, “ki ia kynmaw ia ka shithi.”

“Kiba pli” la ong ka Kong Rel.

Sa shiphang ka Kong Nob ka wan rah sha ia u Khel bad ka Thei.

U Khel u duwai shwa ba kin iadih. U duwai slem haduh katta katta u da kyrpad jur ia U Blei ba Un iarap ia ki ha ki liang baroh.

Ka Kong Nob ka trei ia la ki kam kumba ka ju trei bad ka rwai artap—

Ma Me A Blei Tang Ma Me hi
Ba lah ban ai jingtngen,
Hapdeng jinglong mynsiem rangli
Kyrshan Ma Me ia ki.
To Pynkup bor pynkup thymmai
Pynkup Ma Me A Blei
Sa shisien pat jingtngen to ai
To ai Ma Me A Blei.

Ka Kong Nob ka la trei palat khadsan snem bad ki, ka sngewlem shibun eh ia ki. Ha ka jinglong ba sngur ka sngewsih ia kaei kaba la jia ha iing jong ki. Kam niew bein ia u Klop ne iano iano na ki hynrei ka sngewlem ia ki.

Ha ka por lai baje janmiet u Prom bad ka Kong Sani ki wan mih. U shongkai bad ki ha kamra shongkai u iathuh khana pynmyllen ia ki. Ki ruh ki sngew shngain shibun haba u don ma u.

“Hangno kong kato ka shithi” ? kylli ka kong Pan,

“Ka shithi aiu?” u kylli.

“Ka shithi khadduh jong i te”, ka ong.

“Nga la tep lang ha kato . ka sngi ha ka por ba pynnoh khyndew” u jubab, “Ym donkam ban buh ia kato ka shithi. Phim dei ruh ban kynmaw shuh ia ka”.

“Balei hep?” kylli ka Kong Sani, “Wat pyn-khuslai than ioh phi ioh pang pynban. Pyrkhath ia kine ki khun, ia ki jong u Khel, jong ka Thei bad ia klna kiba rit”.

Ka Kong Pan ka sngap. U Khel bad ka Thei ruh ki shu ia sngap katba ki khun rit pat ki dang ia myllen ialehkai ha iing shetja.

“Khie khun phah theh sha ia ki jong i pasan bad meisan” ong ka Kong Pan.

Ka Thei ka leit phah khreh sha.

Hamar kata ka por wan rung u Alom bad u Phred. Ki ia shongkai lang ha kamra shongkai.

“Ngi la mut hi ban ia wan kai hynrei shu kumno re kumno lapmiet ia kane lapmiet ia katai” la ong u Alom, “hynnin haba nga poi sha iing u bah Phred nga ia wer ia i ban ia wan kai khnang noh namar naduh ba dep tep ngi khlem ia poi shuh”.

“Khublei shibun bah” la ong ka Kong Pan, ha ka sur kaba rit bad kaba jem.

Ka Kong Pan ka tip ba u Alom bad u Phred ki la shah pynshitom ba shet u Klop. Ka lyngngoh ba wat la ki la shah pynshitom kim shym buh nud ei ei ruh ia u Klop ne shun ia ka iing jong u. Ka iphylla ia ka jingsuk jingkmien mynsiem jong ki. U Prom bad ka Kong San ruh ki tip lut shaphang ka jingshet jong u Klop ia ki. Ka jinglong jai jai jong u Alom bad u Phred ka la pynlong ia ki ba kin niewkor niew burom arshah ia kine arngut.

Ka Kong Rel ka wan rah sha. U Alom u duwai shwa ban ia dih sha. U duwai ia ka Kong Pan bad ia ka iing jong ka baroh kawei.

Katba ki nang ia shongkai ka Kong Pan ka jaw ummat haba ka ong ba u Klop te u la leit beit sha dujok.

“Ngam artatien ei ei ruh”, ka ong, “ka shithi jong i ka kren shai ia kata. I la iohi lypa ia ka jingjynjar bymjukut”, ka da jaw ummat artad.

U Khel bad ka Thei ki ia iam. U Prom u mai ia ki ba kim dei ban leh kumta.

“Uba leit u la leit” u ong, “u poi sha bneng ne sha dujok mano ban tip ia kata, Phi dei ban pyrkhat thymmai ia la ka jong ka jingim.”

“Nga pat,” la ong u Phred,, “nga ngeit ba u bah Klop u la poi sha dwar U Blei. Kato ka shithi jong u ka kdew ia kata. U la ia kynduh ia u ksuid markhmat bad la kem ka jingtieng ia u. Haba u la tieng ngam artatien ba u la duwai ha U Blei bad u la pan map na u.”

“Mynno u thoh ia kato ka shithi” kylli u Alom.

“Ha ka 26 tarik u Jyliew ha ka por shi-baje mynmiet” la ong u Prom, “u soi ia ka kyrteng, u thoh ruh ia ka tarik bad ia ka por.”

“U iap ha ka 28 tarik u Nailur” la ong u Alom, “u la lait im. Palat laibnai u la ioh por ban phai sha U Blei. U la ioh jingmap. Phi dei ban sngewkmen ba U Blei u dang ieit ia u bad ia ka iing jong phi.”

“Ka dei kein,” la ong u Phred “haba katto u la phla hakhmat u briew, ha khmat U Blei lei lei te u la phla lut hi keiñ. Phin ia artatien lei ia kata.”

Ka Kong Pan bad la ki khun ki i shai ka jingmut jingpyrkhat. Ki sngap da kaba kmen.

“Da ka jingphla jong u Klop, ngi ruh ngi la lait na ki jingpynshitom baroh. Ki pyllait ia ngi khlem da tohkit shuh shu pyllait beit kumto”. La ong u Phred.

“Ngi ngat namar ka bishar briew bad ngi la lait pat da ka bishar Blei, ba phla u Klop” la ong u Alom. “kata hi ka dei ka dawbah ba U Blei Un map ia u Klop.”

Ha ka por saw baje wan rung sa u Slep, u draibar jong u Klop. U Slep u la mynsaw jur ha kata ka aksiden hynrei um shym iap. Mynta u la kham koit u la mih na hospital kumba shitaiew tam ei el. Um shym lah ban wan on tep ia u Klop bad u wankai khnang noh ha kata ka sngi.

U ia pur ia kata ka aksiden kaba u ruh um sngewthuh kumno ka leit jia.

“Ynda nga pyrkhat mynta phi kong” u ong ia ka Kong Pan, “kato hi ka taiew baroh shitaiew ka long kaba phylla.”

“I Bah kein,” u ong “shwa ban jia kato ka aksiden, ngi ia wan sha Sohra. Kumba artaiew shwa kato ka aksiden, i bah naduh ba mih haduh ban da wan phai i duwai ha kali. Tip i duwai ia ei ia ei ruh ngam sngewthuh. Wat haba leit trei wan trei ruh i long kumno re. I ong ia nga, wat ju thok, wat ju tuh, wat ju leh kano kano ka kam sniew namar

tang katno ngi dei ban iehnoh ia kane ka pyrthei."

Baroh ki ia sngap ia u Slep.

Ka Kong Pan lei lei ka da peit lyngngoh ia u.

"Ha kato ka sngi aksiden pat?" kylli u Prom.

"Ani ha kato ka sngi aksiden lei lei te i da duwai jam bha hi kein. I shu pan map shi pan map na U Blei. I khaprip bad i duwai ba U Blei un map noh ia i."

Baroh ki shu ia sngap. U Slep haba u ia-thuh ia kata u da syep u da syar. Ka rukom iathuh kaba kham pher namar u kyrbeh kum ba dang shu jia ha kata hi ka khyllipmat. Nangta shuh shuh u ong, "ynda la palat Guwahati pat i rwai, i da kmen haduh wow. Ngam da kynmaw bha ia ki ktien hynrei i ban shi ban ia kine ki ktien.

Nga la suk nga la suk

Me la map ia nga.

Nga pat de ngam poi pyrkhat ei ei ruh. Nga niah la ka niah. Lada nga pynieng noh ia ka kali nga tharai ngin nym aksiden.

"Phin da pynieng ruh, kaba dei ban jia te ka jia hi", la ong u Prom.

Kata ka jingiathuh jong u Slep ka la pynngen ia ka dohnud jong ka Kong Pan bad ia ki khun jong ka.

U Slep um shym shongkai slem. U leit noh kham kloi namar ba um pat da kh!ain bha. U Alom bad u Phred ruh ki ia mih noh shiphang hadien ba la mih u Slep. U Prom bad ka kong Sani te ki ia shongkai haduh ban da miet bha.

Ha kata ka miet baroh shi miet ka kong Pan ka la iohthiah suk. Ki jingpyrkhat khuslai jong ka baroh ki la wai lut. Ka la im ka jing-im ba thymmai. Ka la bam ka la dih bad ka la lum ka la lang. U Khel bad ka Thei ruh ki la palei ka jingmut jingpyrkhat ka shithi kam shym pynkhuslai shuh ia ki bad mian pa mian ki la ioh pat ia ka jingtngen.

U Khel bad ka Thei ki la kylla bak-ly-bak ka jinglong. Ki la im donburom ia id donburom. Ki la kylla long ki khyannah samla kiba tip sngi tam bad ba tip briew tam ha kata ka dong kaba ki shong. Ka kong Pan kam khuslai shuh na ka bynta la ki khun. Ka la palei ka jingmut jingpyrkhat. Baroh shi iing mynta ki la kloi ban aiti ia lade na ka bynta ka hok. Ki la isih ia ka bymhok bad ki la sheptieng ia U Blei. Ki la pyrkhat synia sngi kumno ban im hok leh hok noh. U Khel um ju shang ramia shuh bad ka Thei ruh kam ju shongshit lymmu shuh. Ka jinglong ba la kylla jong ki ka la pynlong ia ki lok barim jong ki ban khlad lok noh na ki.

Ka Kong Pan wat la ka la mad ia ka jingsuk hynrei teng teng ka dang don hi kaei

re kaei kaba pynkhuslai jingmut ia ka. Kam shai jingmut satia ia ei ka khuslai. Ki khun kim pyndik shuh ia ka hynrei balei ka khuslai—kam tip ia ka daw.

Ha kawei ka sngi wan poi ka Kong Riap ha ka por ar baje janmiet. Ka shu wan kai hynrei kam shym ia pur ei ei ruh ia kaei kaba u Klop u la leh ia ka. Ki ia shongkai ha baranda bad ka Kong Riap ka kren tang ia kiei kiei kiba bha bad kiba pynsgew bha lait noh ba ka khnium ia lade ba kam da koit da khiah bha.

“Imat ynda la noh ka met phi pyrsa shu pang naei ieh naei. Ki khmat ruh la thapbre. mynta lei lei u ia ong ba nga la ioh sa kata ka high blood. Tang bakla lei ka bam tiak te la king baiong sa ka khlich” ka ong.

“Phi la don katno kiaw mynta” kylli ka Kong Pan.

“Hynniew phew ar sa ban dap” ka jubab.
“Ki jong u Khel ki ia leit klas?”

“Kim pat ia leit,” jubab ka Kong Pan, “U Khel un leit kollej biang.”

“Ka Thei pat de?” ka kylli.

“Kato ruh ka pule ha St. Mary’s” ka jubab,
“Khel, Thei ale ba wan i meikha” ka khot ia ki.

"To da ia minot khun, da ia leh tipsngi ban suk ka kmie. Ia peit lem ia ki para ho khun. Oh ka pyrthei mynta ym ithuh ithaw" ong ka Kong Riap, "U ma nga u ha nga suda."

U Khel bad ka Thei ki ia shong donakor bad shah shkor ia kaei ba ka Kong Riap ka ong. Ki ia mynjur bad ka jingkohnguh jong ki ruh ka i shisha kumba ka mih naduh dohnud.

"Ngi kiba la tymmen kumne phi pyrsa" la kren biang ka Kong Riap, "ngi la kham shemphang shaphang ka bneng bad ka dujok. Kaei kaei ka bymhok ka ai jingkmeng tang shipor hynrei dei ka lynti bah sha dujok. Sha bneng te em. Katno slem eh ngin im ha kane ka pyrthei. Nga nga la dap hynniew phewar snem. I mei jong ngi ha por ba i iap i dap khyndai phew wei. Hynrei ita i khyndai phew wei snem i long aiu. Im tymmen katno katno ruh ngin kut hi ha kawei ka sngi na kane ka pyrthei. Ngi hap kein ban pyrkhath ia ka bynjukut, sha bneng ne sha dujok, kat kum ki kam ba ngi leh ha pyrthei."

Ka Kong Pan ka shu sngap bad ka i khuslai. Ka tyrwa sha ia ka Kong Riap hynrei kam treh dih. Sa shiphang ka leit noh.

Ha kata ka miet ka Kong Pan kam shym iohthiah baroh shimiet. Ka la wan biang ka jingpyrkhat khuslai shaphang ka shithi ba khaduh. Ka jingsngew tngen kaba ka la ioh na ka

jingkren jong u Alom bad u Phred bad kham-tam eh na ka jingwan iathuh jong u Slep ka la jah noh na ka; bad ki kyntien jong ka Kong Riap ki la pynkhuslai biang ia ka.

Ha ka por shi baje mynmiet ka iohsngew ba don ba iakren ha iing. Ka sngap ka iohsngew ba ki ia kren ha kamra shongkai. Ka ka sngewphieng ka khlieh. Ka pyrthei baroh kawei ka la iohthiah jar jar hynrei ki ei kein kita kiba ia shongkai ha kamra shongkai. Ka khie shong halor jingthiah. Kam iohsngew shuh ia ka jingiakren. Hamar kata ka por u khun khatduh uba thiah lang bad ka u iam. Ka dem bad ka thab tok tok na met ba un iohthiah biang. Sa shiphang u ioh thiah. Ka shong biang halor jingthiah. Sa shiphang ka iohsngew ba jyrhoh. Ka khie sor sor, ka sngap bad ka iohsngew ba iam ka kynthai briew. Ka leit sha kamra thiah u Khel, um don ha jingthiah. Ka khot. u thie na kamra shong kai.

U Khel bad ka Thei ki dang ia peit. Ki ia shong ha kamra shongkai bad ki kynmaw ia u kpa ba la iap, khamtam ia ka shithi ba khadduh jong u. Ka Thei ka iam namar ba u Khel u ong, "tip balei kein i pa i iap mynsaw? Lada dei ba i niah hi ngin kum tharai ba i pyniap hi ia lade namar ba i thoh ia kato ka shithi."

"Wat ong seh bah kumts wat ong" la ong ka Thei bad ka iam artad.

Ka Kong Pan ka rung ha kamra shongkai bad ka phah ia ki ba ki kin thiah noh.

U Khel bad ka Thei ki ia leit sha kamra thiah bad ki ia thiah noh. Ka Kong Pan ruh ka leit thiah noh.

“Ba ngan da tip ba kin ia khuslai katne katne ia kato ka shithi, ngan jin da la pule tang ha lade bad ngan thang noh artad ia ka” la ong u Prom.

“Phin leit tip shano” la ong ka Kong Sani, “nalor kata ba i da tah bha bad ba i da kwah artad ban pule ha ka sngi tep.”

“Kata kein” u ong, “khreh noh artad phi ngin ia leit kai biang sha iing jong ki.”

U Prom bad ka Kong Sani ki poi ha iing ka Kong Pan ha ka por ba u Khel u dang u kren ia kata ka shithi bad ba ka Thei pat ka iam.

“Shithi shi shithi” la kren dumok u Prom, “Phi ia iam ia ka shithi ne phi ia iam ia u kpa. Nga la ong bym bit shuh te ban iam. Ia sngap noh. Khie ia trei ia la ka kam ka kam.”

U Khel u kdup ia u pasan shiliang ka kti bad ia ka Thei pat shiliang ka kti. U Prom u sneng ia ki jai, u pyni ba ia ka bneng bad ka dujok u briew um lah batai.

“Phim dei ban pyrkhat ia kajuh shi kajuh.”
 u ong, “Phi la ia pyrkhat than. U kpa jong
 phi haba u thoh ia kato ka shithi ka pyni ba
 la kem ka tieng. U la sheptieng ia u ksuid, ia
 ka dujok namar ki kan, jong u bad haba u le shep-
 tieng ia u ksuid u briew u phai sha U Blei.
 Phi ia tip ne em ia kata.”

Baroh ki ia sngap. U Khel u shong noh
 bhək ha shuki thri. Ka Thei ruh ka shong. U
 Prom ruh u shong ha shuki lynter ba shong ka
 Thei.

“U briew uba dang tieng iano re iano u
 dang kylla kaba mut. U bym tieng shuh iano
 iano ruh u kylla ksuid ialade. U kpa jong
 phi um pat kylla ksuid. Ki briew kiba tieng
 ia U Blei ki antad ka leh pop. Ki briew
 kiba la kem tieng ia u ksuid pat, wat la ki
 dakait katno katno ruh, ki kylla kaba mut.
 Ki phai sha U Blei. U kpa jong phi u la ioh
 por ban kylla kaba mut namar u la thoh ia
 kato ka shithi la palat laibnai” la ong u
 Prom.

Kumne ka long barabor. Haba don ba
 wan batai ia ki, ki sngew tngen. Da lade hi
 kim lah pynshongnia shuh. Dei namar kata
 ka daw ka jingmut jong ki ka shu sdien sah.
 Dei kata hi kaba pynkhuslai pynkordit eh ia
 ki.

“Balei Khel phi pynkhuslai ialade katne
 katne?”

U Khel u phai bad u ong, "Ngam tip nga shu khuslai. Baroh shi iing hi ngi ia khuslai. Phi wan mih na shano?" u kylli.

"Nga wan khnang sha phi namar ba phi ia khuslai sat."

"Nga kynmaw ia ka dur jong phi hynrei ngam kynmaw shuh ia ka kyrteng jong phi" ong u Khel.

"Phin sa kynmaw. U Jingiap haba u wan ha uno uno ne kano kano, u briew ne ka briew, u shu wan la ka wan. Haba wan da ka jing-aksiden ngi juh ong ka iap kyndit. Haba u briew u da pang da shitom, khamtam haba u la khrew, ngi ju ong u la suk haba u iap. Teng teng ngi ong u la pynkhreh, u la lait na ka jingjynjar bad u la suk. Kata baroh ka long ka jingpyrkhat jong kiba dang im. Hynrei kam dei kumta."

"Ka dei kumno heit"? kylli u Khel.

"Lada u iap ha kano kano dur ruh, ha u shimet ka dei ka jingiap kyndit. Wat haba u la pang khrew ruh haba u Jingiap u wan uta uba iap u kyndit. U Jingiap ha uba lap u wan kyndit."

U Khel u sngap u peit sah.

"Ngam sngowthuh." ong u Khel.

“Phin sa sngewthuh.”

“Balei?” nga ruh nga la dei ban iapnoh?”
kylli u Khel.

**“Ngam tip uei u ban tip lypa. Mano ba lah
ban buh por lypa lano u Jingiap un wan?”** u
sngap. . Nangta u kren biang

**“Phin sa sngewthuh te, No one can keep
appointment with death,”** u ong.

U Khel u peit ia uta u briew u lyngngoh.
U ithuh ia u hynrei um kynnaw ia ka kyrteng.
U nang lyngngoh shuh ba u kren da ka
phareng de. Ha lade u mut dur ba lehse u
dei uwei na ki paralok ba u la ju ia kynduh
teng ha ka por ba u dang iaid sngewbha.

**“Nga mut ban ong ba ngim lah ban tip
lano Jingiap un wan bad dei namar kata ka
daw ba ngi dei ban iai pynkhreh ioh u wan ha
kano kano ka por.”** ong uta u briew bad u da
rkhie artad kdok, kdok, kdok, **“ale ngin ia
leit kai noh”** u ong.

“Em phi yn ia leit kai shano katta miet”
ong u Khel.

“Tang shiphang ngin ia wan noh” u ong.

U Khel u khjc . u khreh bad ki ia mih na iing

“Ngin ia iaid da kjat, ngin nym ia rah kali”
la ong u Khel.

“Ym donkam kali, ai briew noh kato ka kali”
u ong.

Ki ia iaid baroh arngut bad ki ia poi sha
Park. Ki ia shongkai halor u phlang hajan
ki syntiew kulab.

“Ki jaka iaid kai kum kine ki dei shisha
ka spah ia uba bun uba lang, ia kiba duk kiba
toi. Ki khynnah ruh kin ia ioh leh sngewbha
hangne” u ong, “dei ban shna bun tylli kum
kine.”

“Nga sngew kumba la miet hynne dang
mih na iing hynrei dang hynriew baje du” la
ong u Khel.

“Ong ia i mei ba im dei ban die ia ki
jingdon jingem jong i. Im dei ruh ban pyndon-
kam shuh ia ki hynrei ban shu ai ei noh ia
kano kano ka seng ba bha” u ong.

“Kiei kita ki Seng ?” la kylli u Khel, “lada
ngin ai lut kumta haei pat ngin ia shong.”

“Ai tang ia kito kiba la thied da ka spah
bymhok. Ki pisa ruh kiba la lum da ka jing-
bymhok deiba n ai ei noh sha kano kano ka
kam,” la kren biang uta u briew.

Nangta ki ia ieng lang baroh arngut bad ki ia leit ban shong ha ka ben dewbilat. Uta u briew u kdew ter ha ka list kaba u la rah lypa. Hangta don ki kali, ki iing, ki jaka, ki pisa ruh shilak phraphew hajar, ka pynthor kba bad ka karkhana ot dieng.

“Peit bha” u ong, “ia kine baroh wat buh, wat die hynrei ai ei noh na ka bynta ki kam ba bha. Lada phi ia die ruh ai ei lut ia ki pisa sha ki briew. Wat pyndonkam na ka bynta ia lade namar lada phi pyndonkam phi pun lynti sha dujok. kine kim dei ba la thied ia ki da ka kamai hok hynrei da ka bymhok. Kumta kim dei ki jong phi. Sam ei noh khlem da dypsah nam iano iano ruh.”

Nangta u ieng u ialam ia u Khel sha kawei pat ka jaka kaba u Khel um tip. Kata ka jaka ka long lum bad ki hap ban kiew ha duh ba kin da pui ha khar ha kaba don ka jaka kaba madan kum ka miej.

“Ieng nangne, peit shathic. phi iohi aiu ?” u kylli.

“Ngam iohi ei ei ruh. Ka dum palat” la ong u Khel, “hynrei nga iohsngew tang ka jingiam jinglynniar jong ki briew.”

“Ale nangne, peit shaphang shatei” u ong, “phi iohi aiu ?” u kylli.

“Ka jaka kaba itynnad sat. Nga iohi shibun bah ki briew kiba ia rwai sngewtynnad, kiba dap tang da ka jingkmén suda,” la jubab u Khel.

“Nga shong ha katei ka shnong. Ka shnong kaba suk kaba kmen shi junom. Toi ngam donhok ban ioh shong ha katei ka shnong hynrei donbok ba U Blei u la map ia ki pop jong nga” u ong, “khie leit iathuh ia i mei bad ia baroh ha iing ba nga la ioh map ia ki pop jong nga.”

“Kato ka jaka kaba ki ia iam a ynniar pat ka dei kaba kumno?” kylli u Khel.

“Ka dei ka hima u Soitan,” jubab uta u briew, “ki briew kiba poi sha kato ka jaka ki dei kiba u Soitan u la pynkhráw ha ka pyrthei bad ki la leh ia ka mon jong u. Ki dei ki briew kiba iaíd pynkhih tyrpeng sarong bad kiba sngewphuhmat. Kim shym ioh ka lad ban kylla kaba mut namar u Soitan u la ioh bat ia ki haduh ka sngi ba ki pynhiar mynsiem khaduh ha ka pyrthei.”

U Khel u ieng lyngngoh shiphang. Um nang kren shuh. U peit ia uta u briew bad kynsan kynsan u pyrta, “Papa, papa, dei ma phi du papa pleng. Kumno phi wan” Mar kumta u kyndit noh artad thred bad u shem ialade ba u don halor jingthiah. U Khel u shong halor jingthiah. U peit baje, la jan dap saw shiteng.

“Ka jingphohsniew aiu kum kato.” u ong,
 “tangba ka la sakhi shai ba i pa i la lait im.”

U Khel ha ka step kaba bud, ynda u la khie thiah u long jai jai. Um shym kyndeh mynsiem ei ei ruh. Ha ka por ba ki dang ia dih sha step ha kamra bam ryngkat bad ka Thei bad la ka kmie, u la iathuh lut jai ia kata ka jingiakynduh rngai jong u bad la u kpa. Ka Kong Pan bad ka Thei ki ia shah shkor dngong kat haduh ba la dait thah ka sha jong ki. U kynmaw lut khoit ia kita ki jingdon jingem kiba la ioh da ka spah bymhok. U da batai shai ruh ba lada kim leh kumba la kwah u kpa kata kan pun lynti sha dujok, kaba long ka hima u Soitan.

“Kumno mei phi pyrkhat?” u kylli, “nga te nga ong ba ngi dei ban leh kumba i kwah. Ha nga hi ka jingiakynduh bad i kam dei tang ka jingphohsniew.”

“Ngin leh ia kata baroh. Sa leit khot ia i pasan ba ngin ioh iathuh ia i ruh” ka la ong. “Ka thei kan leit khot ia i mei-ieit ba in wan shane.”

Ka jingkylla kaba khraw ka la wan ha iing jong ka Kong Pan. Ka shithi ba khadduh jong u ka la kren jam ha ki. Naduh mynshwa ka Kong Pan kam ju kwah ia ka spah bym hok hynrei kam lah kyrda. Katba ki sngi ki nangiaid ka la nang sngewthuh.

nang sngewthuh ia ka jingthala jong ka spah bymhok. Ka kynmaw ia ki kyntien riewtymmen ba ha kawei ka sngi ka spah bymhok kan sa khyrwait kylla. Ka kynmaw ruh ba ki ju ong ba ka jingsngewkmen kan neh eh tang katto katne por hynrei wat hapdeng kata ka por ruh ka jingmut jingpyrkhat kan kynriang. Kan pyrkhat tang ia kiei kiei kiba kynriang ban khyrwait na lyndet. Ka jingsarong ba poh kan pynkhylllew ia u briew bad ki kam babha jong u baroh ki long ka jingthala. Teng teng ka sngewtngen ba U Blei U la map ia u Klop, teng teng pat ka artatien la u la ioh jingmap shisha ne em. Ka jingialeh kaba jur ka la don ha ka jingmut jong ka. Kam pat ju shem ia ka jingkordit kaba mynno mynno ruh kaba kum kane.

U Khel u leit sha iing u Prom dangstep ha ka sngi Palei. U lap ia u Prom ba u ieng ha baranda bad ki ia rung lang ha kamra shongkai. Mar iarung u Khel u iathuh ia kata ka jingiakynduh rngai bad la u kpa. Ka Hun kaba don ha kamra thiah ka iohsngew lut ia kaei kaba u Khel u iathuh. Ka mih na kamra thiah bad ka khot ia la u para, u Shanlang, sha kamra shetja. Ka iathuh ia u bah u Khel u phohsniew bad ba kin ai briew lut ia ka spah jong ki.

"Naei phi tip?" u kylli.

"Itei i Khel i don ha kamra shongkai i wan khot ia i pa ban leit sha iing jong i la shibit" ka ong.

“Kin ai briew lut ia ka spah jong ki, kin shu ai ei” ka ong, “hana ba wan ong i pakhyannah ha ka jingphohsniew”.

“Kata baroh ka mih na ka jingpyrkhat than” la ong u Shanlang, “phi kynmaw ia u Sidon?”

“U Sidon aiu? u kpa ka Bansi?” ka ong “hooid nga kynmaw.”

“Uto u lapmiet tang ka thoh tim. U thoh man ka sngi, um ju pep. U phohsniew ruh man ka miet. Ba u la pynleit jingmut than eh ia ka thoh tim u ju iohi ia ki number man ka miet.”

Ka Hun ka rkhe. Kam shym ong ei ei ruh. “Phi i, i bah Khel ruh i la pyrkhat tang ia kato ka shithi ba thoh i pakhyannah” u ong “na kata ka daw kein i phohsniew.”

“Ym dei tang ba phohsniew. I da ia kyn-duh te, i da ia kren ruh ia i pakhyannah” ka ong.

“Sa peit lada ki ia kylla shisha, ki leh shisha, kumba la phah u nongiap te ngan ngeit hyn-rei.....”u kyrngah khlieh.

Ha ka por san baje janmiet u Prom u wan katba ki dang ia shong ha kamra thiah

u Khel. Ka Kong Pan ka iathuh lut khoit ia kaei kaba la ktah ia ka iing jong ki, kham-tam ia ka jingphohsniew jong u Khel.

“Nga te kong ngam sngewdei shuh ban bat ia kito ki mar ki mata bad ia ka pisa kiba i la pynpaw shai ha u Khel” ka ong “ka bha ba ki khun jong nga kin khrong ban ia kaba kdup ia ka spah bymhok.”

U Prom u sngap. Um lah pynkut nia ia kata ka jingphohsniew. Sa shiphang u ong—

“Ha nga hi kano kano ka bymhok ka long kaba sniew. Ka kyrtoh lyndet da kumwei pat. Ka wan ha ka dur jong ka jinglyngkar jong ki khun ki kti ne ka pang ka shitom ne ha kano kano ka dur. Hooid wat lada ym tuh ruh, ka jingsniew ne ka pang ka shitom ka wan hi ha uno uno ruh hynrei haba ka jingiatiplem ka khuid, kata baroh ka wan da kawei pat ka jingpyntngen kaba na jrong.”

“Nga sngewthuh kong ia kata. Uei hi u ban lait na ki jingjynjar ha kane ka pyrthei. Haba ka wan ka wan la ka wan. Hynrei ha ngi te ka la paw shai ba ka dei ka jingbymhok. Nga lei ngam ju iohthiah, phi tip kong.” Ka sangeh shiphang.

“Wat shwa ba in khlad noh ruh nga ju dap da ka jingklusai” ka ong biang.

“Ka bha phi hep, leh kumba ong u Khel kat kumba u la iohi ha kata ka jingphohsniew” la ong u Prem, “tangba da iathuh ia ki jong i kiaw de, lada kim pat tip.”

“Ia i mei nga la phah khot ha ka Thei. In sa wan mynta lane lashai” la ong ka Kong Pan, “Tip i mei in ong kumno. Kato ka iing kaba ha madan kaba u Khel u la iohi ha ka list ka dei kaba i la ai ia i Rit.”

“Ia i Rit?” kylli u Prem.

“Hooïd, i rit te, ka Ribha, ka para jong nga” ka jubab.

“Oh! i Ribha” u ong “ia kren kein.”

U Prom u pynpaw ia ka jingkmén myn-siem ia kata ka rai jong ki. U sngew kmen ruh ia kata ka jingiohi rngai jong u Khel. U pyrkhat ba kiei kiei baroh ki jia ia ka ban pynbha.

“Lada phi lah shisha ban pyndep ia kaei kaba phi ia mut te hep nga ngeit ka Ri hi baroh kawei ka kyndit bynriew,” u ong, “namar kaba phla ki nongleh ka pher shibun na kaba lap da kiwei pat. U briew um nym lap imat ia kiba leh shisha ia kine ki jaid kam. Peit ia u Alom bad u Phred, kiba pli ki shu ngat tang namar ba shet u Klop.”

“Ngi te ngin pyndep kein kong,” ka ong
 “lada i mei im mynjur ia kato ka iing ba i la
 ai ia i Ribha, ngin nang pyndep shwa ia ki-
 wei. Nga la phah khot ia i tangba ngam shym
 iathuh ia ka daw. U Prom u shong kai haduh
 8 baje hynrei ka kmie ka kong Pan kam shym
 wan satia.”

“Imat, i kiaw in nym wan phi hep mynta
 ka sngi” la ong u Prom, ngan “nang iaidd noh
 ma nga”.

“Phin iaidd noh kong. Lashai te i mei i
 la wan hi phi” ka ong.

Ynda u Prom u la poi sha iing u la iapur ha
 iing ia ka jingmut jong ka kong Pan. U
 sngew mynjur ia ka rai jong ki. U sngewkmen
 ba U Blei u la kren ia ki.

“Ka long kaei kaei kaba maian ba u
 Khel u leit shera kum kata ka jingshem” la
 ong ka Kong Sani, “kane ka nang sakhi shuh
 shuh ia ka jingdon Blei, Uba peit Uba iohi
 bad Uba tip lut ia kiei kiei baroh.”

“Tip ioh long kum ka phohsniew u Sidon
 ne mei, ka phohsniew thoh tim” ong u San-
 lang u rkhe artad.

“Me uba lap miet tang ka kren kai me”
 la ong u Prom.

“U Sidon u phohsniew ia ka Khalai, u Khel u phohsniew ia ka jingkylla kaba mut” la ong ka Kong Sani, “ka la iapher bak-ly-bak mem iohi.”

U Sanlang u rkhié bad u sngap noh.

“U Blei u dang trei kam haduh kine ki sngi” la ong u Prom, “ka donbok ka Ri jong ngi. Nga ngeit kane ka jingjia kan pynkynduh ia kiba bun.”

Ha ka sngi kaba bud ka Tiakmon bad ka Ribha ki ia wan. Ki ia poi ynda la kem iong rein bad ki la pynkhreh jingmut artad ban sah miet.

Ka kong Pan ka la batai lut bin ia kaei kaba la jia. Ka da batai bniah ia ka jingphohsniew jong u Khel. Ka Tiakmon, bad ka Ribha ki ia sngap bha dngong.

“Phi i khun” la ong ka Tiakmon, “nga ngam don ei ei ban ong. Kata ka jingphohsniew jong u Khel ka long kaba maian haduh katta katta. I pyrsa da kato ka shithi jong i i la phla paidbah ia la ki pop. Ka jingphohsniew jong u Khel pat ka long ba i kwah ban pyndep ia kaei kaba i la phla, khamtam haba i la poi sha kata ka Ri basuk.”

“Kata kein mei ba nga ong ruh, nga hi ia lade nga kwah ban pyndep noh ia ki jingkwah jong i” la ong ka Kong Pan.

“Kiei kiei kiba don ha kata ka list kaba u Khel u iathuh” kylli ka Tiakmon.

“Ka kong Pan ka iathuh bad ka ong, kato ka iing kaba i ai ia I Ribha ruh ka don ha kata ka list.”

Ka Tiakmon ka phai sha ka Ribha. Ka Ribha ka peit ia la ka kmio.

“Tip phi ia sngew kumno” la ong ka kong Pan, “lada phim ia lah rai, ngin nang pyndep noh ia kito kiwei pat.”

“Ym lah rai, balei?” la ong ka Tiakmon, “ne phi ong kumno khun,” ka kylli ia ka Ribha.

“Ai noh ia ka shnong kein mei ban pynlong skul. Kato ka iing kaba ki pynlong skul mynta ka dei kaba ki shu ia wai” la ong ka Ribha.

Ka kong Pan, U Khel bad ka Thei ki la kmön. Hangta ki la iarai lang bad ki la aiti ha u Khel ban pyndep noh ia kata ka jingkwah ban pynphai mon sngewbha noh ia ka spah bymhok. Dang step ha ka sngi kaba bud, ki la phah khot ia u Prom.

U Khel u pule ia kata ka jingthoh kaba u la thoh lypa ha kata ka miet.

**Ka Jingpynphai mon sngewbha noh ia ka
Spah Bymhok**

Ngi kum ka iing baroh kawei

Ngi la shem ia ka Jingkynduh kaba pher,

Kaba phylla bad kaba maian

Naduh ba i pa jong ngi, U Klop,

I la khlad noh, ngi la da

da ka jingsngew lyngnga mynsiem

ba pynkhuslai sah.

Ha ka 10 tarik u Naiwieng

Ka la wan ka jingphohsniew

Kaba phylla ha ka iing jong ngi,

U khun nyngkong u da ioh ban ia kren bad la

u kpa markhmat.

Markhmat ha ka jingphohsniew

Kaba maian bad kaba phylla.

I iathuh ba U Blei U la map ia i

I la phah pynphai mon sngewbha noh

ia ka kamai bymhok baroh

Sha kino kino ki Seng

Na ka bynta ka kam kaba bha

Kum ka jingai ba la kylla kaba mut.

Yn ym pynsah nam iano iano ruh

Hynrei ka khubor beit kan long

Ka Jingpynphai noh ia ka Spah Bymhok;

Namar ka pyntroin, ka pynkordit

bad ka pyniap.

La phah ia katei ka jingthoh jong u Khel sha ki kot khubor baroh. Ia ki pisa la ai ban seng hospital sha nongkyndong, ia ki iing la ai ban seng skul, bad seng hospital. Ia ki kali ruh la ai sha ki Hospital. Ia kawei ka iing la ai ha ka Seng Tipblei Tipbriew ban pyn-long ophis ban pynkynmaw bad iai pynkynmaw ba ka Bymhok ka pyntroin ia ka iing bad ka pyniap ia ka Ri.

Ki briew haba ki pule ia ka jingthoh jong u Khel ki la ia kren bun rukom.

Don kiba ong ka bym lah ngeit

Don kiba ong ka ba khyllah

Don kiba ong ka ba shu thaw

Don kiba ong ka ba shu leh mynleh

Don kiba ong ym sngew nang ong.

Hynrei ynda ki la tip ba ki la pynphai
noh shisha ia ka spah kaba la lum u Klop,
ki la sngew lyngngoh.

“Pleng dang don Blei hi ha ka Ri jong ngi”
la ong u Rodik, “baroh shi katta nga la nang
tharai ba ym don Blei shuh, ne tip U la iap ne
tip U iohthiah. Hynrei mynta pleng U Blei
U dang don.”

Kane ka jingleh jong ki ka la ktah ia uba
bun uba lang. U Kodil, u la py-khat ban leit
pynphai noh ia ka spah kaba u la ioh da kaba
shu klop. Ha kawei ka sngi u leit sha iing
u Khel bad u kylli jingmut na u, kumno
un leh ia ka spah bymhok.

“Leit sha ka Seng Tiptlei Tiptbriew” la
ong u Khel, “kin sa batai ia phi kumno ban
leh.”

U Rodik um sngew shngain. U kylli ia
u Khel, “Tip ki phah kem pynban ia nga?”

“Kin nym leh ia kata da lei lei ruh” u
ong.

“Tip ka ia bam pynban ka Seng Tiplei Tipbriew?” u ong biang.

“Lada phim shaniah, ai hi da lade sha kano kano ka seng”, u jubab.

“Tip ki ia bam noh kita ki Seng?” u ong biang.

“Ai kin mat ia bam. Phi te phi la khuid ha khmat u briew ha khmat U Blei” la jubab u Khel.

“Phi uba dang bun la ka rta” la ong u Rodik, “kumno phim bynnud ba phin ai ei ia ki briew kat kato ka spah.”

“Ngim shym ai ei hynrei ngi pynphai noh ia ka bymhok, ka bym dei hok ka jong ngi” u ong.

U Rodik u mih na iing u Khel, u leit sha la iing, da ka jingsnewthuh jingmutlang u leit pynphai noh ia ka spah bymhok sha ka Seng Tiplei Tipbriew.

“Balei phi wan pynphai noh ia kane ka spah jong phi” la kylli u Aidak jong ka Seng Tiplei-Tipbriew ia u Rodik?

“Ka jingsheptieng kaba la ngat ha u Klop ka la ngat ha nga ruh” u jubab.

Ka Seng tipblei tipbriew ka pynmih ia ka ka jingthoh:—

Phla noh ia ka bymhok, U Blei un map ia phi:

Ka bymhok ka pynjot ia ka Ri.

Ka jingmut jingpyrkhat kan thut kan jot.

Ka Ri shityllup kan lanot hi khop

Ia ka hok lada ngi nud ban khynra.

Ka kur ka jait, ki khun ki kti kin makna

Ka jingim ka dei kaba dap da ka thma bah

Katba nang ioh katta ka nang kwah,

Lada ngi ngop u ei u ban kmen?

Dei u soitan bad u khla bad u thlen.

Ba jot ka Ri ka imlang ka sah'ang

Ka dei ba ngi shlur ia ki kam kiba sang

Lada ngim kyndit khlem pep ngin ngop

Ngin ngam ha ka Bir, ka Bir jong ka pop.

Hadien ba u Khel u la sam noh ia ka spah bymhok na ka bynta ka jingbha lang jong uba bun balang, ka seng Tipblei Tipbriew ka la nang khlain nang khlian. La seng nyngkong ia kane seng da saw ngut ki rangbah, U Aidak, U Arpad, U Alom bad u Binong. Ym slem hadien ba la seng ia ka, ki la ioh haduh arphewphra ngut ki dkhot. Kane ka Seng ka la sngew donkam ban pynpaw ia ka jingsngewburom jong ki ia ka iing ka Kong Pan kaba la pynphai mon sngewpha noh ia ka spah jong ki. Ki la thoh sha u Khel bad ki kyrpad ia u bad ia ka kmie jong u baroh shi iing ban wan ha ka 28 tarik u Nailar ha iing skul.

Yada la ioh ia kata ka shithi u Khel bad ka Kong Pan ki pyntip ba kim sngewdei ban

leit sha kum kata ka jingai burom namar ka jingpynphai noh ia ka spah bymhok kam dei ban pynsah nam iano iano ruh namar ka jingkylla kaba mut kam dei ban ioh burom na u briew, ka dei ban ioh ia ka jingpdiang hun ha U Blei bad ka jingmap na U. Ynda u Aidak u la ioh ia kata ka shithi, u la khot ia ki dkhot baroh ban ia kynduh lang ha ka 29 tarik u Nohprah ha iing jong u. U la pynsngew ia kata ka shithi ba la thoh da u Khel bad ka kong Pan kaba la thoh kumne—

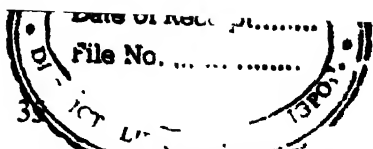
Bah Aidak,

Ngi la ioh ia ka shithi jong phi hynrei ngi kwah ban pynkynmaw ia ngi bad ia phi baroh lang ba ka jingpynphai mon sngewbha ia ka spah bymhok kam dei ban ioh jingleh burom ei ei ruh namar ka dei ka jingkylla kaba mut jong kita kiba la mad bad ba la ioh ia ka jingieit jong U Blei. Ka don beit tang ka jingiadei bad U Blei bad ia ka jingpdiang hun bad ia ka jingmap na U.

Ngi ainguh ia U Blei ba U dang ieit ia ngi bad mynta ngi phla ba ngi la ieit ia U Blei kham palat ban ia lade. Mynta ka jingsngewbha bad ka jingkmen jong ngi ka long kham palat bun shah ban ia kaba ju long baroh shikatta.

Lada uno uno ruh uba mane ia U Blei hynrei u bym kynther noh ia ka bymhok um

ngeit ia U Blei. Ka kylla long pynban ka
Jingngeit-bymngeit Blei.

Ka kyrteng jong ka Seng jong phi, "Ka
Seng Tipblei Tipbriew" ka long kaba sngewtyn-
nad hynrei tang ka kyrteng kam biang, ka dei
ban sakhi da ki kam.

Khublei shibun eh

U Khel

Ka kong Pan
bad

Kiba ha iing baroh.

"Kaba sngewtynnad shisha ka jubab jong
ki," la ong u Alom, "hynrei ngam sngewthuh
balei ba kim kwah ban pyntip paidbah ia ka
khubor babha kum kane. Nga hi ialade nga
ju sngewsih ba ha kane ka por ba mynta ki
sngewtynnad ban pynbna ia ki khubor kiba
snew, haduh ba la sniew lut ka jingmut jing-
pyrkhat jong ki briew baroh. Ngi dei ban ailad
kyrpang ban ioh pynbna ia ki khubor ba bha
khnang ba u briew hapoh ka Ri un don jing-
kyrmen ia ka lawei".

"Nga ruh nga sngew iahap ia ka jingong
jong phi" la ong u Binong, "ka bha ba ngin
leit ia kynduh ia ki bad ban iathuh ruh ia ki
ia ka jingmut jong ngi".

Baroh kiba ia don hangta ki la sngew ia-hap jingmut. Ki la ia pynbeit ban leit kai sha iing u Khel bad ka Kong Pan ha ka 28 tarik u Nohprah. U Arpad un pynbeit bad ki jong u Khel bad ka kong Pan ban pyntip lypa ia ki la ki lait, i kloï por ban iashem bad ki. Katba ki dang ia shong dihsha u Arpad u sei ia ka kot khubor "Ka Seng pyrkhat" bad u pyni ia ka jingthoh u Khel kaba thoh kumne—

Ka jingsuk jong ka mynsiem ka khamkor
 Ban ia shikit ka ksiar kaba kordor
 Namar ka ai ia ka jingsuk na shapoh
 Ym dei na shabar jingsuk ba phin ioh.
 Jingsuk mynsiem na ka Hok ba phi ioh
 Da lei lei phim kwah ia ka ban duh noh.
 Beh ia u soitan, beh noh, beh noh mynta
 Wat kwah ia ka pap bymhok ba thala.
 Ynda phi la mad dohnud kan sa ingen
 Ka mynsiem ka jong phi junom kan shad kmen
 Bad phin nym shem jingsuk kum kata
 Jingsuk kaba kor, kaba khuid, kaba bha.
 Haba ka dur jong ka Hok la paw tyngkrein
 Phin nym kwah shuh junom bad ka ban ia
 pein.

Ka spah bymhok ba phi khar ba phi lum
 Ka long kumba ia u bsein hi phi thum
 Jar jar ia phi khlem byrthen ne kyrhuh
 Khlem poi pyrkhat ia phi un sa puh,
 Bad ka bih jong u ka bih ba tyrha
 Ka kham sniew bunshah ia ka bih u kobra
 Ban iap te phim iap tang ba phin jynjar

Junom shi junom phin iam phin lynniar
 Wat ap ia kata ka por ba kan wan
 Pynphai noh ia ka spah bymhok bran bran
 Balei phin bynnud balei phin buhteng
 Phim tip ba iohi U Blei nalar bneng?
 Wat ap haduh ba soitan un ioh klun
 U soitan ba leh ieit u dei u nongshun.
 U soitan ba shyrkhei ar dur u phong
 Kawei kaba lieh bad kawei kaba iong,
 Katba u dang khroh, uba lieh u soitan
 Ia phi u leh ieit, u ai katba pan
 Nalar ba pynbiang, u pynshlur ruh artad,
 Namar u dang khroh ia phi ban pynngat.
 Ha ka shrip kaba u thaw da ki nar
 Hangta u buh lut ia ka spah baroh phar.
 U ap ia ka por, ia ka sngi ba phin kut,
 U kwah ba phin iap khlem kylla kaba mut.
 U nang ban pynbieit ia phi ban buh teng
 Haduh ba phi phin da duh ia ka bneng.
 Ynda phi la ngat un rkhe un pashait
 Un shri un kbain bad ia phi un jyrwait.
 Ynda phi la ngat ka dur un kylla
 U briew uba jrong, bad ka dur ba kynsha
 Ki bniat kiba saw shyndiet kiba rkhe
 Ki kti khlem shympriah ki madan kum u sdie.
 Ka khlieh kaba jngem phin peit phim ithuh
 Tip ka syllen ne tip ka don shniuh.

Ka hima u soitan ka khluit kum ka ding
 Wat la ka tyrha, ka doh phin nym ing
 Iano phin pyrta, uei ban iarap,
 Wat la phin lynniar uei u ban sngap.
 Ka spah bymhok ha pyrthei phi la ioh

Ba ai u soitan katba u dang khroh
 Hangta ha dujok wat mut phin ioh Blei
 Ka hima u soitan kam dei ka pyrtnei.

U Blei u don ha ka bneng ba sha jrong
 Na bneng sha pyrtnei u peit hi dngong.
 Katba ha pyrtnei phi dang shong phi dang sah
 Ba phin pan map na U Blei phi dang lah.
 Lada shisha phi kylla kaba mut
 Ka lynti ka dang don, ka lad kam pat kut
 Wat la phi la ngop ha ka thok ha ka pap
 Lada phi pan map U Blei u dang sngap.
 Kyrpad ia U Blei dohnud kan kynduh
 Lada phi kylla jingmap phin nym duh,
 Kylla kaba mut, kylla noh mynta,
 Wat leh kyllut, ban kyllut kaba ma.

Ka Seng Tipblei Tipbriew ki ia leit kai
 sha iing ka kong Pan. Ka dei ka sngi sait-
 jain kaba saw jong u Nohprah. U Khel, ka Kong
 Pan bad baroh shi iing ki ia don lut namar
 ki la ia ap lypa ia ki. Ki la ia poi ha ka
 por ar baje janmiet.

U Aidak u la batai ia ka jingthmu jong
 ka jingwan jong ki. Ka daw kaba kongsan
 ka long ba ki kwah ban tip balei ba ki kyn-
 tait ia ka jingkhoh jong ki.

“Ngim shym kyntait hynrei ngim sngewdei
 ba phin ia ai jingpdiang burom ia ngi”, la ong
 ka kong Pan.

“Phi i kong” la ong u Aidak, “ba ngi pyr-khat ba ngi dei ban pynbna paidbah ia ki kam babha khnang ba u paidbah un tip bad ban ia ioh mynsiem. Ka daw ka long ba ki brierw ne ong noh ia ki paidbah, ki iohsngew tang ia kiei kiei kiba sniew, kiba pynbitar, kiba pynjah burom bad ki khubor kiba kum kita ki pynsniew jingmut ia uba bun uba lang ne phi ong kumno bah Khel.”

“Nga ia hap jingmut bah bad phi la ong u Khel, “ba ki khubor sniew ki pynthait pyn-troin ia ka jaid bynriew hynrei ban ai burom ne ba phin ong ki kam babha ba ngi la leh te kam dei. Ngim shym leh kam babha ei ei ruh”.

“Kaba dei kata’ la ong u Alom “kam dei ka kam babha phi i Aidak, ka dei ka khubor babha. Tharai myn’a lada uno uno u brierw u kylla bha na kaba sniew lane u pynphai noh ia kaba tuh, kata ka dei ka khubor babha, kam dei ka kam babha”.

“Lada phi ong ka khubor babha kata ka dei, sngew iahap jingmut” la ong u Khel.

“Hooïd, ka khubor babha te ka dei”, la ong ka Kong Pan, “Hynrei ym ban ai burom. Ngi pynphai mon sngewbha ia ka spah bymhok, ka bymdei ka jong ngi. Kumno phin ai burom ia u brierw uba bat ia ka spah bymhok bad u sa pynphai pat hadien? Um dei ban ioh

burom ei ei ruh. Ka khubor ba bha te ka dei, khlem ai burom”.

Ka kong Nob ka wan rung bad ka wan rah kwai.

“Ka burom ka dei ka jong U Blei” la ong u Khel, “ba U Blei U dang ieit ia ngi bad ba U dang pynkynduh ia ngi. Kata kein ka dei ka khubor babha kaba ngi dei ban pynbna”.

Baroh baroh kiba ia don hangta ki sngew iahapjingmut ia ka khubor babha dei ban ialeh ban pynbna. Kaba pynbna than tang ia ki khubor ba sniew ka wallam ia ka jingiajot ia pra, ka pynsniew ia ka jingmut jingpyrkhat. Ka long thik kum ka jakhlia ha ka borti, lada shu ieh kumto kam da sma than, khamtam lei lei ynda ka la kham tyrkhong, hynrei lada ngi king shi king ia ka da u dieng ne da ei da ei ka sma iewtung haduh ba phin nym nud shuh ban shong ban sah. Hap set beit ia ka khmut bad ka kyneh artad weh shi weh. Ki khubor basniew ruh ki long kumta, kan pynkyneh weh shi weh haduh ba ngin da ijli syndon ia la ka Ri bad ia ka jaidbynriew. Hapdeng u lyoh uba rben ka leilieh ka thaba khlek shi khlek bad haba ka thaba ka ai jingshai de artad artad. Ka long ka jingpynkynmaw ia ka jingthaba jong ka jingkyrmen.

“Nga sngew mynjur ia ka jingong jong phi baroh” la ong u Aidak, “wat la la don

ki briew kiba sniew, kiba bha ruh ki dang don shibun. Wat la la don ki jingsniew ngim dei pat ban klet ba ka jingkylla kaba mut ruh ka dang don”.

“Kata kein ka ba ai jingkyrmen ia ka Ri” la ong u Donlang, “namar kumba long mynta te bun shisha tang ki khubor khmih pyrman kiba pcit tang ban ioh wohdong da kaba kdew tang ia ki jingduna bad ki lait ki let suda”.

Ki jingiakren ki la phai sha ka phang kaba thymmai ban pynmih madan noh ia ki khubor kiba bha bad kiba pynsngewtynnad. Ka don ruh ka jingkyrmen ba lada ki khubor ba bha ki phriang ka jingkyrmen kan wan bad ki briew ruh kin ia pyrshang ban pyrthuh bud ia ki nuksa kiba bha.

“Nga ngeit ba baroh shikatta ki roi ki jingsniew namar ba ki mih tang ki khubor kiba sniew”, la ong ka Kong Pan.

“Ka dei kein” kem ktien u Aidak, “don ruh kiba ong ba lada baroh baroh ki ialeh te balei ngim ia leh lem”.

Hamar kata ka por ka Kong Nob ka wan rah sha.

Katba ki dang ia’ dihsha artad, u Binong u ong, “to phi ngin ia pynmih kot khubor noh sa ma ngi, na ka seng jong ngi. Ngin ai kyrteng da “Ka khubor babha”.

Ha....ha....ha rkhié u Alom "ioh ki mut pynban ka Kot khubor niam"? u ong ratad.

"To ia jer ma phi kein da kawei pat" la ong u Binong.

"Sa ia pyrkhath maphi kein kum ka Seng ha ki komiti jong phi" la ong u Khel.

"Ai noh da ka Kyntiew hok" la ong u Arpad u da phuh samrkhie artad namar ba u long uba kham jar jar bad kham lehrain bieit.

Ki dkhot jong ka Seng Tipblei Tipbriew haba ki la ia kynduh bad ki trai ki la kham shemphang balei ki pynphai mon sngewbha noh ia ka spah bymhok. Kaba shoh ia ka jingmut jingpyrkhat jong ki ka long ka jingkylla kaba mut, ka jingsgewnguh ia U Blei bad ka jingieit jong U Blei ia ki.

Ka Kong Pan ka sngewthuh shai kdar ia ka jingieit ka jong U Blei. Ka sngewthuh ruh ba ha ka por ba u soitan u dang shong ha ka dohnud jong ka, ka ieit ban 'ka kmen ia kaei kaei ka bymhok. Ka jingleh ieit jong u soitan kam lah ban ai jingsuk mynsiem slem. Ka pynlong ia u briew ba un arsap, ha ka jingmut jingpyrkhat ka rung tang da kiei kiei ki bym beit bad ki bym khuid, ka pynkwah ia kiei kiei ki bym dei hok ne ki bym shonghok, ka jingsngewkmen ka rung na ka jingdon jingom sha ka jingmut jingpyrkhat, katba 'ka jingieit

jong U Blei ka pat mih na dohnud bad ka pyn-
tngen ia ka jingmut jingpyrkhat.

Katba ki dang ia shongkai kumta, u Aidak
u peit baje bad u shem ba ka la palat san baje.

“Are ngi la ia shongkai slem palat” u ong,
“bad ngi la pynthud ia ka por jong phi. Ngin
ia ieng noh shwa”.

“Kam lei lei” ka ong, “sngewtynnad ba
phi ia wan.”

U Aidak bad ki lok jong u ki ia mih noh
artad.

Ar taiew hadien kata, u Khel ioh shithi na
u Aidak kaba iathuh ba ka Seng kan pynmih
ia ‘Ka Lawei Baphyrnai’ arsien shibnai, kum
ka jingsdang, bad u kyrpad ia u ban ai jing-
thoh ha ka jingpynmih kaba nyngkong. U Khel
u iathuh ia ka kmie.

Ka Kong Pan ka ong, “thoh shaphang ka
jingieit jong U Blei bad ka jingleh ieit u soi-
tan. Thoh katba phi sngewthuh ha ka jingmut
ka jong phi. Ngan nym batai shuh. Ngan sa
peit katno phi ia lade phi sngewthuh ia kane
ka jingshisha.”

U Khel ha kata hi ka miet u shong halor
miej ban thoh.

“Ngan thoh khlem da pyrkhat arsien hynrei
beit kumba ka wan ha ka jingmut jong nga”
u la kren wei briew, “ngan thoh lyngkot ruh
sbiak sbiak.” U thoh kumne—

Ka Jingieit bad ka Jinglehieit.

Ka jingieit ka long kaei kaei kaba shisha,
Kaba sngur, kaba hok.

Ka jinglehieit kam long kaba shisha,
Kam long kaba sngur, kam long kaba hok.
Ka jingieit kam don jingthmu na lyndet
Hynrei ka jinglehieit ka don ka jingthmu
na lyndet,

Ka thmu ban khwai da kumwei pat
Kumta ka leh ieit.

Shaniah ia ka jingieit

Wat shaniah ia ka jinglehieit.

Ka jingieit ka wan na U Blei

Kaba khuid, kaba sngur,

Ka jinglehieit ka wan na u soitan

Kaba arsap, kaba don jingthmu na lyndet.

Ka jingieit U Blei ka paw kumba ka long,

Ka jinglehieit u soitan ka buhrieh ia ka jing-
long,

Kam paw kumba ka long.

Ka Jingieit U Blei ka ai ia

Ka Jingsuk bashisha,

Ka wallam ia ka Jingkylla-kaba-mut

Ka pynlehrain ban leh ia ka bym hok

Ka pynshai ia ka jingmut jingpyrkhat

Ka lam sha ka ban im

U briew u ba iohmad ia

Ka jingieit jong U Blei u tip
 Katno ka long kaba kordor,
 Ka ai jingtngen,
 Ka ai jinghun.
 Ka jingtngen bad ka jinghun
 Kaba shisha.

Ka jingleh ieit u soitan ka pynjot
 Ka pynmatlah,
 Ka pyniap ia ka jingia-tiplem
 Ka pynkmen ha kiei kiei ki bymhok.
 Ka pynarsap ia u brieve
 Ka pynshlur ia kiei kiei kiba sniew,
 Ka pynbrai ia kiei kiei ki bym hok
 Ka nang ban pynrieh tngen ha ka pop,
 Ka hikai ia u brieve ba un pynksan ia ka
 pop.

U Blei u ieit shisha ia u brieve
 U kloï ban map wat
 Ha ka khyllipmat bakhadduh ruh
 Lada u kylla kaba mut.

U soitan um ieit shisha ia u brieve
 Ha ka jingshisha u shun ia u brieve,
 Hynrei u shu leh ieit
 ban pynbieit, ban ioh khring
 sha ka hima ki ksuid,
 U donkam shibun ki nongshongshnong
 ha ka hima jong u,
 Ba un ioh pynjlau snaiap.
 U soitan u tip ba U Blei
 U kloï ban map ia u brieve

Wat ha ka khyllipmat ba khadduh eh.
 Un ialeh bad un iai ialeh ban ioh
 ialam ia u sha ka hima ki ksuid.
 Un pynmyllen ia u briew
 Da ki jingpynkmen ba bun jaid.
 Kordit ia u briew uba shah khum
 Ha ka jingleh ieit u soitan.
 Bthat noh kloï ia kī kynjri u soitan
 Lane un khum syndon ia phi
 Bad un nguid noh jluk ia phi.
 Ha kata ka por phin sa shem
 Ba kiei kiei baroh ki bym hok
 Kiba la pynkmen ia phi,
 Ki long tang ki pylleng um sabon
 Kiba pra noh khlem da tip
 Hynrei ki la bret pat ia phi
 Sha ka liewlep jong ka jingkordit
 Ryngkat bad ki ksuid kiba sti
 bad kiba shri khlem da pud.
 Ym don jingeh ban phla ia ka bymhok.
 Wat phla ha u briew
 Phla jar jar ha U Blei
 Te ki briew kin sa iohi ia
 Ka jingkylla kaba mut.
 Ka jingkylla kaba mut bashisha
 Ka paw ha ki kam.
 Ka jingkyrmen da lei lei kam ju rngad.
 Don jingkyrmen
 katba ngi dang ring mynsiem.

U Khel.

'Ka Lawei Ba Phyrnai' ka la mih ha u
 Naiwieng. La shon shihajar kopi ha kaba

nyngkong hynrei la die ia ka tang sanspah phra phew hynriew kopi. Don bun ki nongpule ha Motphran kiba shu ia pule luk liak bad ki buh noh khlem da thied.

Ka kong Nob bad ka kong Rel ki la sngewbha shibun ban iohi ba ka jingsngewsih ka la wai na ka kong Pan. U Khel bad ka Thei ruh kim ju ia makia shuh, ki im tip briew leh tip briew. Ka lyer kaba pyngngad ka la beh ha iing jong ki.

“Are kane ka kotkhubor kaba dang mih thymmai imat,” la ong ka kong Nob ia ka Rel, “ngam pat ju iohi mynshwa.”

“Kaei kata”? kylli ka kong Rel.

“Ka Lawei Ba Phyrnai” ka jubab.

“Ngin sa ia pule shibit ynda la dep kam” ka ong bad ka buh noh artad.

Ka Thei ka la nang ban shet ban tiw bad ka la trei jingtrei thikna ha iing. Ka peit ia ka shet ka tiw ha iing ha sem, ka lum ka lang ia ki kam iing kam sem baroh. Ka la long kumba long lem kiwei pat ki samla kynthei.

Ka kong Pan ka la pyrkhath ba ka la shitom ban buh nongtrei arngut ha iing namar ba kim don jingmih shuh kaba biang, laitnoh ka bai iing. Ka la pyrkhath kumno. yn pyndonkam ia ki pisa kiba ka ioh na jingtrei kiba ki siaw.

na ka bynta u Klop. Kam kwah ban shu buh bad ban shu bam bad kan shu lut khlem sngewthuh. Ka sngewdei ban ia kren bad la ki khun shaphang kine kiei kiei baroh.

“Peit shane Khel, phi bad ka Thei phi la ia samla phi dei ban ia tip ia ka khia ka shon naduh mynta” ka ong, “u nongkamai ha iing um don shuh, ia ka spah bymhok ruh ngi la ia pynphai mon sngewbha kumba phi ia tip. Mynta ngi im sa tang na u bai iing. Ban buh nongtrei baroh arngut ka la shitom. Ngin hap pynsangeh noh ia iwei na ki. Tip ngan pynsangeh ia ka kong Nob ne ia ka Rel. Baroh arngut, kiba bha suda.”

“La sngeweh ym dei mei ban pynsangeh ia ki ruh” la ong ka Thei “ba ki la ia trei slem artad.”

“Ki la ia trei slem. Ka kong Nob ka la trei palat 15 snem, ka Rel ruh la palat shiphew snem. Naduh ba ki dang ia samla, phi ruh phi dang iarit” la ong ka kong Pan, “ngam sngewnang pyrkhath shuh.”

U Khel u la pyrkhath sngewkhia. U sngew myllung ia ki kyntien jong ka kmie.

“Kawei kaba nga pyrkhath ka long ban ai wai noh ia kane ka iing namar ka kham heh, ngin ia shong noh ia lade da ka thie harum,” ka ong, “kane kan kham heh bai wai.”

“Ngin phah mih noh ia u bah Phri”? ong ka Thei.

“Ki jong u bah Phri sa tang arbnai ki la ia mih,” ka ong, “ki la jan dep ka iing lajong.”

“La bha eh kata kein mei” la ong u Khel.

“I Pasan in wan la shibit ngin ia pyrkhat bad i de” la ong ka kong Pan.

“Phi ynda dep dihsha, Thei, sa leit ong ia i mei ieit ba in wan shane” la ong ka kong Pan, “ngan nang ia kren ma nga ia ki jong ka kong Nob bad ka Rel.”

Tang mar ia dep dihsha sngi ka Thei ka leit sha Mawlai ban phah wan ia ka kmie jong ka kong Pan.

Ka kong Pan ka khot ia ka kong Nob bad ia ka Rel bad ka batai ia kaei kaba don ha ka jingmut.

“Nga la sngewbieit da shisha ban pynsa-ngeh noh ia iwei na phi” la ong ka kong Pan, “ngam tip ngan leh kumno.”

“Ngi ruh ngi la sngew ia phi kum la ka kmie te kong” la ong ka kong Nob “ym sngewnang shuh ban leit wad jingtrei shawei.”

"Sngew kum ban ong ynnai bainong ruh long hi" la ong ka Rel, "hynrei kata ruh kaba eh."

Ka kong Nob bad ka Rel ki sngewthuh ia ka jingbankhia ha ka kong Pan mynta. Ki sngewsynei ia ka. Ki kwah hi ban dang trei ha iing jong ka. Ki la sngew kum la ka iing.

"Nga ngeit" ong ka kong Nob, "U Blei un nym iehnoh ia phi bad phin sa iaroi hi ha ka ioh ka kot. Haba phi la pynphai noh ia ka bymhok, U Blei un sa kyrkhu da kaba hok".

"Ha ka jingshisha ngam kwah ba phin ia sangeh trei noh bad ngi" la ong ka kong Pan, ka da idiauw ka jingmut jingpyrkhat.

"Phin pynsangeh noh tang iwei na ngi ne kong?" la ong ka kong Rel.

"Nga mut kumta" la ong ka kong Pan.

U Khel uba don hangta u shu sngap. U ruh u la idiauw shibun eh.

Ka kong Nob bad ka Rel ki la ia pyrkhat para ma ki ia kata ka jingong jong ka kong Pan. Baroh arngut kim kwah ia pep.

"Leh noh kumne" la ong ka kong Nob, "phi ruh ia kren ha iing. Nga ruh ngan ia kren.

Baroh shi katta ngi shu ia shongei ia ka iing i kong. Lada ngi ia sangeh trei nangne, ngin hap ia mih noh na iing jong i lane ngin hap siew bai wai. Tharai mynta lada ngin ia siew bai wai noh bad ngin ia trei hi hangne kan long ka jingiarap ia i bad ia ngi ruh, ne phi ong kumno."

"Kata ruh kaba sngewdei" la ong ka Rel, "ieh nga ruh ngan da ia kren ha iing."

U Noben u lok ka kong Nob bad u Wendon u lok ka Rel, ki iadei shipara trai, ki dei ki briew kiba bha bad kiba beit. Ki pyrkhat ba lada hap mih noh na iing ka kong Pan, kin shitom ban ioh iing kaba bit kaba biang bad kaba suk kaba shngain. Kaba bha ka long ba kin shu ia siew bai wai iing noh bad baroh arngut kin ia trei hi ha iing ka kong Pan, lada ka kong Pan ka mynjur.

Ha ka por san baje u bah Prom u wan poi. Ka kmie ka kong Pan ka wan poi ha ka por saw shiteng. Ka kong Pan ka iathuh ia ka jingthmu jong ka.

"Phi kiba ia heh jaka kumne, ri ruh artad da ki syiar, lehse kan iarap ban pynmih pisa." la ong u Prom, "kine ki khun kin ia peit ia sumar ia ki syiar mynmiet mynstep."

"Pyrkhat de da ka dukan," la ong ka kmie ka kong Pan "peit nga ioh iing ioh jaka puta

tang na i dukan, da ka kamai riew kynthei, mo pyrsa" ka phai sha u Prom, "I kpa i la khlad naduh ba ki dang ia rit."

Ka jingai jingmut jong kine arngut ka long ka jingsdang kaba donburom ban kamai da kaba hok.

"Lehse phi lah ban kamai laishah saw shah ban ia kaba phi la ia pynphai noh, lada phi ia shah nusib" la ong ka kmie ka kong Pan.

Ka kong Pan bad la ki khun ki la ioh mynsiem ban trei shitom bad kamai da kaba hok. Ka kmen ka mynsiem bad ka sngewphuh mut phuh mat. Shi syndon ka la rai ban sdang noh ka plie dukan bad ban ri syiar.

"U Blei un nang plie lad lada ngi iaaid ha ka lynti kaba beit" ka ong.

"Wat duh jingkyrmen" la ong ka kmie jong ka, "phin sa shem ba ka jingim jong phi kan sa long kaba kham sngewtynnad, ka jingim kaba don jingmut bad kaba dap da ka jing-kmen."

Ka kong Pan ka la sngewthuh ba mynta ka la iaaid ha ka lynti kaba don jingmut. Baroh shi katta ka sngewthuh ba ka jingim kaba don kyrdan ka dei ka jingim kaba don spah, ba kaba ka lah ban pynpaw kyrdan sha uba bun uba lang. Kata ka lynti kaba la ngeit

baroh shi katta ka dei lynti jong ka jingsarong bad ka jingkhyllew. Kam ju poi pyrkhath pat mano ba mait ia kata ka lynti, uei uba ialam ia kata ka lynti. Hynrei mynta ka la sngewthuh ba ka jingim kaba don kyrdan ka dei ka jingim kaba donburom. Ka burom kaba shisha, kaba wan ha u briew lyngba ka jinglong jong u, ym lyngba ka spah bymhok.

Lada u briew u sma syp da ka jingtrei hok
 Ha lyngkha ba u lur ia ka ktieh
 Bad uwei pat u iaaid sngewbha kynjreng ha
 ka riam ka beit bad ka Kali kaba u ioh
 da ka bymhok,
 uei kein uba donburom?

Ka kong Pan ka sngewkmen ba ka la sngewthuh ia la ka jong ka jingpang bad ka jingkmeng jong ka ka la long arshah ba ka la koit na kata ka jingpang. Ka kmen ba u Khel bad ka Thei ruh ki la ia koit lang.

Baroh shi katta ka la nang bha ban leh mynleh, ban buhrieh ia ka jingbymhok baroh, hynrei mynta ka la duh kata ka jingpang leh mynleh ruh. Shisien ka la iohmad ia ka iing kaba thylli hapdeng ka spah, mynta pat ka la iohmad ia ka iing kaba dap pura khlem ka jingdap kyrhai ka spah. Baroh shi katta ka shem ba ki khun samla jong ka ki la duh ia ka mynsiem jong ka jingkitkhlieh bad ban iaaid shaphrang hynrei mynta pat ki la ioh ia ka mynsiem jong ka jingkit khlieh bad ban iaaid sha-

phrang ha kiei kiei kiba hok. Kim don shuh ka jingsngew lynga hynrei ka jingwan sngewkit-khia ka wan ha ki.

Ha ka step kaba bud ka kong Nob bad ka Rel ki la iathuh ha ka kong Pan ia ka rai kaba ki ia kren ha iing.

“Ngim kwah te kong ban sangeh trei noh nangne.” La ong ka kong Nob, “bad ngi la ia mynjur lang ban ngin shu ia siew bai wai noh ia ki iing kiba ngi ia shong. Shu khate ia u bai iing jong ngi da kaba pynbiang bad ka bainong trei jong ngi.”

Ka kong Pan ka phai sha ka Rel.

“Lada phi mynjur kein kong” la ong ka Rel, “lehse lada phi khate ia u bai iing, ka bainong trei jong ngi baroh arngut ka lah ban ia ryngkat bad iwei” ka da rkhe artad.

U Khel u peit ia ka kmie. Ka Thei ruh ka peit ia ka kmie. Ka kong Pan ka jaw-ummat ba ka sngew myllung eh ia ki.

“Nga sngew ia hap ia ka jingong jong phi” la ong ka kong Pan, “ha ka jingshisha nga la sngew bieit shisha shisha.”

“Lada ngi ia man bha ha ka jingtrei jong ngi, ngin sa pyllait bai iing biang kein mei ia ki” la ong ka Thei.

Naduh kata ka sngi, ka kong Nob bad ka Rel ki ia trei hi kumba ju long ha iing ka Kong Pan. la ka tulop jong ki la pynbiang da kaba shu khate na u bai iing.

Lai bnai hadien, ka kong Pan ka la kyn-riah ban shong noh ha iing kaba khanrit. U Khel bad ka Thei ki la pule kollej noh myn-step bad i la iarap ia la ka kmie ha dukan bad ha ka ri syiar. Ka kong Nob bad ka Rel ki ia trei kumba ju trei da ka jingkmén bad ka jingsngewbha.

Katba ki sngi ki nang iaid, ka iing jong ka kong Pan ka la nang phuh ha ka jingkmén. Ka kamai kajih jong ki ruh ka la nang man-bha. Ka kong Pan ka la khie dang dang step, kumjuh ki khun jong ka. Man ka sngi ka kong Pan ka ju rwai bad ka jingrwai kaba ka kham sngewtynnad eh ka long —

Ka jingsuk bad ka jingkmén
Ia nga ka pynshem lad,
Hapoh ka Hok nga sngew shitrhem
Ba mynta nga la mad

Bad teng teng pat, imat ba ka kynmaw ia ki por ba la leit noh ka ju rwai—

Ka spah ba shisha pleng ka dei
Ka jingsngew hun mynsiem
Ka bor soitan pynbieit pyrthei
Ka dei ka jingsngew triem.

Ka kong Nob bad ka kong Rel man ka por ki ju sngew biria ia ka kong Pan ba ka rwai. Ynda haba ki la iai iohsngew barabor barabor, ki ia biria noh markhmat bad ka.

“Pleng i kong ruh iba bha ryndang du pleng” la ong ka Rel, “kham bha ryndang ma phi phi kong ia i kong Nob.”

Ka kong Pan ka rkhie.

“Mynno mynno ngim ju iohsngew ia phi ba phin rwai” la ong ka kong Nob, “mynta pat man la ka sngi.”

“Haba ka dohnud ka khuslai” la ong ka kong Pan, “mano ba nang ban rwai. Mynta pat ba nga dap da ki jingsngewbha, ka rwai ka la shu mih la ka mih hi” ka da rkhie artad.

“Ki ktien ruh kiba sngewtynnad te kong” la ong ka Rel.

“Kim shym mih ho na khlieh jong nga, ki mih na dohnud” ka jubab khleh biria artad.

Ka iing jong ka kong Pan ka la long ka ba suk haduh katta katta. Baroh shi katta ka kong Pan ka iohi ia ka jingsuk tang ha ka kong Nob bad ka Rel bad mynta pat kata ka jingsuk ka la wan ha ka dohnud jong ka.

Ka kynmaw ia ki kyntien ka kong Nob ba ka spah bymhok kam ju ai jingsuk bad mynta ka la shem, ka la sngewthuh bad ka la ngeit.

Ka Lawei Ba Phyrnai ka la saphriang kylleng ka Ri bad kiba bun ki la pule ia ka jingthoh jong u Khel. Ka la pynpyrkhat ia u ba bun uba lang. Don ki bym ju ithuh ia u Khel bad ki kwah ban iakynduh ia u. Ki riewtymmen bad ki riew rangbah ki buh tyngkai ia ka kot khubor ban ioh pynpule ban iohsngew ki khun.

“Haba nga pule ia kato ka jingthoh jong u Khel ha ka Lawei Ba Phyrnai” la ong u Kram ia u Welnet, “nga siat ka jingmut sha ka jingdoh.”

“Ka jingdoh?” la ong u Welnet, “haba u thoh shaphang ka jingieit bad ka jingleh ieit, phi poi sha ka jingdoh?” bad phi une te.

“Hooidein” la jubab u Kram, “ka jingdoh ruh ka don ar jaid kum ka jingieit hi. Ka jingdoh jong ka kmie ia la i khun ka pynpaw ia ka jingieit hynrei ka jingdoh u Judas ia U Jisu, ka pynpaw ia ka jingshun. U doh ban die ia u Jisu.”

Ha.... ha.... ha.... rkhie u Welnet, “kaba dei phi” u ong.

“Ka jingieit bad ka jingleh ieit ka long thik kum ki ar jaid ki jingdoh.” la ong biang

U Kram, "u soitan u leh ieit. U pynkmen da ka bymhok haduh ban da ngat hang-ryng-hang syndon"

U Welnet u kohnguh khlieh.

"Kata kaba ki thoh pat shaphang ka khubor ba bha ba kata ka kong Pan ka pynphai noh ia ka spah bymhok, ka dei kaei kata?" kylli biang u Kram.

"Ka kmie u Khel kein," la ong u Welnet, "phi khlem pule lut?"

"Nga tip kein, ka kmie u Khel" la ong u Kram, "hynrei kaei kata ka briew? shaei ka shong? tip kaba dei shisha ne ka bym dei shisha kato ka khubor?"

"Tip kein ia kata te leit tip shano" la ong u Welnet.

"Lada kaba dei shisha te kaba sngewtyn-nad shisha kato ka khubor" la ong u Kram, "dei ban da wad jingtip phi."

Don kiba artatien ia ka khubor babha,
 Don ki bym ngeit
 Don kiba mut ba ka khubor babha
 ka dei ka khubor shuthaw.
 Ia ka khubor ba sniew pat
 Baroh ki ngeit
 Baroh kin ia pynheh

Kin peit da ka iit pynheh barben
 Wat u skain ruh u kylla hati.
 Kim kloï por ban wad
 La ka long kaba shisha ne ka bymshisha
 Namar ki la kwah eh ban ia pur briew noh
 Hynrei ia ka khubor ba bha
 U Kram u ong dei ban da wat jingtip
 Ioh kam dei kaba shisha.
 Ba la sniew eh ka pyrthei mo ade
 Ba kim ngeit shuh ia kaba bha,
 Ba la saphriang eh ki khubor sniew
 La sngew artatien ban dang don
 Ka jingkylla kaba mut
 Wat set kyllut ia ki khubor babha
 Namar ban kyllut kaba ma
 Hynrei ban kylla kaba mut
 Ka long kaba bha.

Ngim lah ban pynrem ia u Kram ba u da
 kwah ban wad jingtip. U Kram u long kum
 u Thomas bad haba u lap ia ka jingshisha u
 dei pat ban ngeit. Haba u la ngeit u dei ban
 kylla kaba mut.

Ka khubor ba la mih ha ka Lawei Ba
 Phyrnai ka la pynpyrkhat ia U Kram. U leit
 ia kynduh ia u Aidak u editor jong ka kot
 khubor. U Aidak u batai lut shaphang ka
 kong Pan bad ia u Khel uba phohsniew sha-
 phang la u kpa. U Kram ryngkat bad u Aidak
 ki leit kai sha iing ka kong Pan. Mar iarung
 ki ia shongkai bad u Khel. U Aidak u batai
 shaphang ka jingkwah jong u Kram ban ia

kynduh ia ki. U Khel u batai naduh ka shithi ba khadduh haduh ka jingiohi rngai jong u ba u ia kren bad u kpa.

“Mynshwa mynshwa ngam ju sngewthuh ba ka bymhok ka long kaba sniew” la ong u Khel, “hynrei ka shithi ba khadduh jong i Papa ka la pynsngewthuh ia nga.”

“Iei i Papa jong phi?” kylli u Kram.

“I Bah Klop” u jubab.

“O..O.., I bah Klop, ito i ba iap aksiden?” la ong u Kram, “nga ia ithuh bha bad i, nga ju iadei kam bad i. Ngam shym ioh wan on tep ia i namar nga don ha hospital te, nga shah puid. Ba i iap ruh nga tip ynda hadien, ynda la mih na hospital, iathuh ka kmie ki khun.”

Hamar kata ka por wan rung ka kong Pan. U Khel u pynithuh ia la ka kmie.

“Nga ithuh bha kein kong ia i lok jong phi. Ynda nga ioh pulc ia kato ka kot khubor, nga sa wan iit ia ine i editor ba nga kwah ban tip shaphang kato ka khubor ba phi pynphai ia ka spah bymhok kadei kaba shisha ne em” u ong.

“Na kata ka daw nga wan ialam ia i hangne” la ong u Aidak.

“Ka dei kaba shisha kein bah” la ong ka kong Pan, “hadien ba la tep ia i, une u khun u iohi rngai bad u ia kren bad i kpa. Nangta kein sa pynphai lut.”

“Te mynta kumno phi sngew?” u kylli, “phim bynnud”.

“Yn bynnud lei ka” ka ong. “naduh ba ngi pynphai ngi dap tang da ka jingkmén suda.”

“Naduh ba nga pule ia kato ka kot khu-bor, khamtam ia ka jingthoh u Khel, nga la thud ka thiah ka dem, namar nga ruh nga don kein kong ia ka spah bymhok” u ong.

“Phin suk ka mynsiem lada phi pynphai” ka ong.

“Lada phi bat te phin jynjar” la ong sa u Khel.

“Ka spah pleng ka pyndik, ka pynkordit pynban kein” la ong u Kram u da i diaw ka khmat, “nga mut ia ka spah bymhok kein.”

“Ha ka spah don ar tylli kici kiei ba ngin pyrkhat” la ong u Khel, “kawei ka long kumno ngi ioh ia ka bad kawei pat kumno ngi pyndonkam ia ka. Lada ngi ioh da kaba dei hok, kaba kamai hok, kata ka biang kam lei lei. Hynrei lada ngi lum spah da ka bym hok, kata ka long ka pop kaba khraw. Kan sa khyrwait kylla ia ngi.”

“la kata nga la sngewthuh mynta” la ong u Kram, “hynrei shaphang kaba pyndonkam pat?”

“Wat lada ngi ioh da ka kamai hok makna ruh lada ngi pyndonkam bakla ia ka ngi jot hi. Tharai ngi pyndonkam ia ka ha kaba dih buaid, ha kaba leh thala ne leh awria, 'ata ruh ka pynjot hi” la ong u Khel, “hynrei ia ka spah bymhok pat wat la phi pyndonkam na ka bynta kaba bha ruh, tharai phi iarap ia kiba duk, phi ai ia ki seng babha ne wat sha ka kam niam, ka bymhok te ka bymhok hi. Ka pynsniew ka pynjot hi.”

“La katno snem une u khun jong phi?” kylli u Kram.

“U la jan ioh 26 snem” jubab ka kong Pan.

“U ba dang khynnah samla, hynrei uba la rangbah pat ka jingmut,” la ong u Kram, “ngan hap pyrkhat ban leh ei ei”.

“Kaba ioh spah kam dei ka jingai jong u briew hynrei ka dei ka ingyrykhu jong U Blei.” la ong ka kong Pan, “lada u briew u shim jubor ia ka spah da ka lyni ka bym dei hok, wat la u ioh ia ka ruh, kan sa khyrwait kylla.”

“Te phi” la ong u Aidak.

“Ka dei tang ka jingleh ieit u soitan te, kumba thoh u khun jong phi” la ong u Kram “kam dei ka jingieit U Blei.”

“Ia bah Aidak ngin ia leit noh, ia” la ong u Kram.

“Shong da dihsha kein” la ong ka kong Pan, “ngam long dihsha” u ong “nga ioh ka jingpang shini. Lada phi theh te theh tang-ba wat ai shini.”

U Khel u ieng ban leit ong ban theh sha bad kawei khlem shini.

Ka jingiakren jong ki ka long kaba ai jingmut ba ka spah bymhok ka pyniap ia u briew shimet, ia ka iing bad ia ka Ri hi shi tyllup. Ka jingiakren ka la ngam shaduh ki thwei pyrkhat ba jylliew ba ka lad kaba suk tam ia u soitan ban teh ban khum ia u briew ka long lyngba ka jingpynshoi jong ka spah. U pyntian shi pyntian ia u briew haduh ia un da iap ka jingtipler bad ba un nym sngew-thuh shuh ba u leh pop. Ka pynlong ia u briew ba un klet ia U Blei bad u pynwan ba ka jinghikai niam Blei ba shisha sha ka juk bad u rieh tngen ha ka juk. U klet ba ka pop kam ju don juk. U klet ba ka pop kaba long ka pop shihajar arhajai snem mynshwa, mynta ruh ka long hi ka pop bad kan iai long ka pop shaduh ki bymjukut, namar ba U Blei u long u juh, mynhynnin, mynta bad shaduh kiba bymjukut. Ka jingma ka long ba u soitan u la trei borbah bad ba u briew u la kmen ha ka jinglehieit jong u soitan bad u la klet ia ka jingieit jong U Blei.

“Imat mynta U Blei um don shuh hapdeng jong u brierw” la ong u Aidak, u da pynhiar mynsiem jylliew.

“U dang don” la ong u Khel “lada um don shuh, ka pyrthei ka la long dujok bad ngi u brierw ngi la jlew snaiap. Ka jingkyrum kynram, ka jingiakhiih, ka jingiawin bad ka jingialeh ba laiphewjaid ka long namar ba u soitan u dang hap hi ban ialeh bad ka bor jong U Blei. Um pat ioh bor lut ha lade. Wat tharai ba U Blei un shuh iehnoh dak ia la ki jong ki jingthaw.”

Ka Thei kam shym tip ei el ia kine ki jingiakren namar ka don sha dukan, hadien ba ki la ia dep dih sha, u Kram bad u Aidak ki ia leit noh.

“Ko kmie u Dwal” la khot u Kram ia la ka menkmie ha ki por ba u dang wan phai na ka karkhana ot dieng, “nga sngewshoh thait mynta ka sngi la palat. Pyntheh sha ia nga, theh da ka sha saw.”

Ka kmie u Dwal ka leit tiew sha bad sa shiphang ka wanrah ia ka sha saw khlem shini.

“Tip ioh ka kthang eh ne kpa u Dwal? ka la kham iong kane ka sha ”.

“Kam lah ban kham kthang palat ban ia ka dohnud jong nga” u ong, bad u shim artad

ia ka sha. Ka kmie u Dwal ka lyngngoh ba u kren kumta bad ba um ju kren mynno mynno ruh.

“Kumno phi sngew”? ka kylli, phi sngew-tlot ne kumno?”

“Sngew tlot palat hi kein” u jubab.

“Mynta la palat artaiew nga i phi bun jingmut jingpyrkhat. Lehse phi niuñ” ka ong, “phah shaw doktor noh u mat leit u Dwal ban shaw ia u Dr. Siron uba phi ju phah sumar.”

“U Dr. Siron un leit lah shano ban pynkoit ia nga” u ong. “Ka dei ka jingpang ka jingpang jingiatiplem. Naduh kato ka sngi kaba nga pule ia ka jingthoh jong u Khel bad ba nga wan sha iing jong ka kong Pan, ka jingmut jingpyrkhat jong nga ka thud bad ka met ka sngewpisa lynga.”

Ka kmie u Dwal ka shu sngap. Kam tip ia ka daw. Ka pynhor ia u ban leit sha u doktor, hynrei u Kram um sngew donkam.

“Phi bam kwai, phi dih sha ha iing kata ka kong Pan,”? ka kylli.

“Hooiid” u ong, “ngi ia dih sha ruh.”

Ka kmie u Dwal ka pyrkhat imat u ioh bih. Kam ithuh ia ka kong Pan hynrei ka la shu tharai balehse u la ioh ei ei.

“Te balei phim iathuh?” ka ong, “ngin leit khot noh ia u bah Thru? ka dawai bih jong u kaba khlain bha.”

“Ngam shym ioh bih te kmie” u ong.

“Yn leit khot noh ia ka kong Riej? katto kaba nang ban loit ban law” la ong ka kmie u Dwal.

“Khie leit pynkhreh ja shwa kmie” u ong
“ngin sa ia kren ynda la dep bam ja.”

Ka kmie u Dwal ka pynkhreh ja bad ynda ka la dep ka leit khot ia u. U Kram u bam kumba ju bam.

“Ka bang ka bam?” kylli.

“Hooïd ka bang bha” u jubab.

U Kram u bam ha ban da kdang bad ynda u la dep thed u leit sha kamra thiah. U shong halor jingthiah bad u khot ia ka kmie u Dwal.

U shim ia ka Lawei Ba Phyrnai bad u phah pule ia ka jingthoh u Khel. Ka kmie u Dwal ka pule bad u Kram u ap haduh ba kan da dep.

“Ngan pynphai noh ia ka spah bymhok baroh” u ong.

Ka kmie u Dwai ka lyngngoh bad ka pynieng la ki skhor. U Kram pat u nang batai lut ba ka jingdon jingem jong u kam dei ka kamai hok. U iathuh ba ka kong Pan ka la pynphai lut bad mynta ka la long ka brierw kaba thymmai.

“Ngam ju poi pyrkhath ba phi pynlang spah da ka bymhok” la ong ka kmie u Dwai ka da iam artad, “pynphai lut, ngam kwah ban bat tang shi peisa ruh.”

U Kram u iam jingrangbuh bad u phla lut ia kaei kaba u la leh. Ha kata hi ka janmiet u phah khot ia u Aidak bad u iathuh lut ia kiei kiei baroh bad u ong ruh ba u kwah ban pynphai mon sngewbha noh ia ka bymhok baroh ban khuid ha khmat u brierw bad ha khmat U Blei.

“Hynrei ngam tip shano ngan pynphai” u ong.

“Ngi la plie kawei ka tnat trei kam ban pdiang ia ka jingpynphai mon sngewbha bad ngi pyndonkam ia ki pisa na ka bynta ki kam pynroi bad ban iarap ia kiba duk kiba shitom” u ong, “hynrei kawei kaba ngi kwah ka long ba ngim ioh ia ki brierw kiba thikna ki ban trei hok na ka bynta ka jingmyntoi jong uba bun uba lang.”

“Nga ngeit ba ka imlang sahleng bad ka Ri hi kan sa bha bad kan sa im ha kawei ka sngi,” la ong u Aidak.

“Nalor ka kmie u Khel dang don shuh kiba wan pynphai?” kylli u Kram.

“Haduh mynta la don hynniew ngut lada wan sa ma phi ngin ioh phra ngut” la jubab u Aidak.

Ynda la leit u Aidak u Kram u rung sha kamra thiah bad u lap ia ka kmie u Dwal ba ka iam bad ka ud jylliew de artad.

“Ngam poi pyrkhut ba phin leh ia kita ki kam pap kam sang” ka ong, “Phim ju iathuh ia nga.... lada nga la tip. . . ngan jin da khang ia phi.... horkit hordang.... ym ju bit ia ka bymhok” ka iam artad bhuk.

U Kram um lait kren shuh, sa shiphang u dem ban khroh ia ka kmie u Dwal.

“Map ia nga” u ong, “nga shym iathuh ia phi namar nga tip ba phin pyrshah Ka pop ka dei ka jong nga....ngan pynphai lut noh.”

Ka kmie u Dwal kaba shong halor mula, ka dem halor jingthiah bad ka iam.

“Pynphai noh... pynphai noh kloj.... to U Blei un map ia ngi” ka ong, “Donbok ba ki khun ki dang rit... toi ki la thulwa lut... ani.... ngam tip shuh.”

Ha ka step kaba bud u Kram u leit sha ka Seng Tipblei Tipbriew bad u pynphai lut

ia ka bymhok baroh. U poi dangstep ha iing
u Aidak bad u ai la ka jingthoh ba u la thoh
mynmiet.

Ka jingicit bad ka jingleh ieit
Ki ia pher shisha kumba la thoh U Khel.
Nga la iohsngew na myndang khynnah
Ba ki ong "Kamai ia ka Hok"
Nga la pule ruh ia ka jingthoh,
Suk kiba thrang bad ba sliang ia ka hok?
Hynrei ki shu long tang ka jingiohsngew.
Bad ka jingthoh
Ngam shym la iit ia ka jingsuk
Kumba la ong bad kumba la thoh
Hynrei nga iit shawci pat
Sha ka jingbymhok
Nga la bud ia ka lynti u soitan,
Uba ong,
"Kamai da ka bymhok"
"Suk kiba thrang bad ba sliang ia ka bym-
hok,"
Namar nga tharai ngan lap ia ka
jingsuk ha ka spah.
Ka jinglalot spah jong nga,
Ka la pynkha shibun ki pop,
Ka jingarsap,
Ka jingshukor,
Ka jingshet shukor
Ka jingthok
Bad bun kiwei pat.
Ngam shym poi pyrkhath
Nga tip ba ka long pop
Bad nga leh ia kaba la tip.

Don kiba la shah pynshitom
 Ba nga shet shukor ma nga
 Wat ia la ki lok nga la shet
 Ngam shet namar ba nga shun ia ki
 Hynrei namar ba nga ieit spah palat
 Nga sngewsih ba ki shah pynshitom
 Hynrei nga sngewbha pat ba nga ioh spah
 Mynta nga la shem ka jingkynduh
 U Blei U la lap ia nga
 U la pynpeit ia ki khmat jong nga
 Nga wan phai sha U
 Shim noh ia ka spah bymhok ba nga la lum
 Ka long kum u kruin
 Uba bam ia ka dohnud jong nga.
 Mynta nga la tipbriew nga la tip blei
 Nga pynphai mon sngewbha ia ka bymhok
 baroh
 Shwa ba ka jingiatiplem jong nga kan iap.

U Aidak ynda u la pule ia ka jingthoh
 jong u, u khublei kti ia u bad katba ki dang
 ia shong dihsha u iathuhkhana—

“Shisien la don ka blang kaba lalot tympew
 palat. Kat shaba sma tympew ka tur iap. Tang
 shu iohi tympew kam tipbriew shuh. Ka
 khmat jong ka ka iohi tang ia u tympew bad
 ka jingmut jingpyrkhat jong ka ka her beit
 tang sha u tympew.”

“Ha kawei ka sngi ka iohi ia u tympew ba
 la kheit bad lum ki briew ha kawei ka bri. Ki

la buh hapoh kawei ka sem bad ka jingkhong
 jong ka ka plie. U Suri u dem ha khmat
 jingkhong bad iohthiah. Ka bleng kam shym
 iohi ia u Suri namar ba ka la kwah tynpew
 palat. Ka rung beit beit sha sem bad ka bam
 ia u tynpew ha ban da pyrkhing hi pdiang
 kat haduh ba ka la pynhiar. Ynda ka la dep
 bam ka mih noh bad ka iohi ia u suri ba u
 dang iohthiah. Ka kyndit thred bad namar
 ba ka la kdang than bad ka kyndit artad,
 ka kyllon iap hangta ha shen."

"Donbok ma phi kein bah Kram ba phi
 la shem jingkynduh shwa ban iapkyndit kum
 kata ka blang. Wat lalot shuh naduh mynta
 ka sngi hi" u ong.

"Ngan nymlong shuh kunita lano lano ruh"
 la ong u Kram, "ngan iap lada ngan long
 biang bad da kaba iap ngan iap shisha junom."

"Ka jingbuaid ka long kaba sniew tam",
 la ong u Aidak, "don kiba buaid kiad, don
 kiba buaid bor bad don ruh kiba buaid spah.
 Ka jingbuaid ka long kaba sniew."

U Aidak u pyni ia ka kyrteng jong kiba
 la pynphai mon sngewbha ia ka spah bymhok.
 Ka kmie u Khel, ka Londona, u Drab, u Don-
 lak, u Ridas, ka Dabon bad u Kampos.

"Pynrung ia ka jong nga" ong u Kram.

"Hooiid ka jong phi ruh kan rung" u ong.

Katba nang ia id ki sngi ki snem ka la don ka jingpynkhiem im thymmai ha ka jingmut jingpyrkhat ki briew. Ha uba bun uba lang ka jingsngewthuh ka la rung ba ka bymhok kam lah ban pynim, kam wallam satia ia ka jingsuk mynsiem hynrei ka pynngat ia ka jinglyngnga jingmut bad ka lam sha ka jingsniew ba bun jaid. Bun bun ngut kiba kwah ia ka bymhok bad kiba ioh ia ka ki hiar shibun ha ka longbriew manbrew. Kim long shuh kumba long ki para briew. Kito ki bym ngat ha ka dih ka bam ne kino kino kiwei pat ki jingsniew kiba sniew ki shu ia id shu ieng kyreit khlem nongrim bad mian pa mian ki shu lip la ka lip ka main longbriew. Wat la ki ksaid ban trei kam babha ki briew kim shaniah shisha ia ki. Kiwei pat kiba bun hi ki ngop ha ka kiad. Ki kylla long ki mraw kiba khum hi da lade ia la le.

Ka Seng Tipblei Tipbriew lyngba ka Lawei Ba Phyrnai ka ju thoh shibun ki jingthoh kiba kdcw beit ba ka jingbymhok kam lah ban ai jingtngen ia u briew. Kam bein, kam pynrem hynrei ka sngewlem ia ki. 'Ka shem ba kam dei shuh tang ka jinglalot lane ka jingtlot jong ki briew hynrei ka la dei ka jingpang kaba ktah ia ka jingmut jingpyrkhat. Ia kane la paw shai ha kawei ka jingthoh kaba ka la pynmih ha ka Lawei Ba Phyrnai Vol. IV No.8 ha ka 16 tarik Naitung kaba thoh kumne—

'Ka jingkwah spah bymhok
 Kam dei shuh tang ka jinglalot,
 Kam dei ruh tang ka jingtlot
 Hynrei ka dei ka jingpang
 Ka jingpang kaba ktah ia
 Ka jingmut jingpyrkhat
 Ka long kum ka ka jingpang shini
 Kaba uba pang u kwah shi kwah
 Ban bam mithai
 Um lah ban ialeh pyrshah
 Ia u Roskula
 Lymda u don ka mon kaba jwat.

Ka jingpang kwah spah bymhok
 Ka donkam ia ka mon ba jwat
 Lada ym lah pynkoit ia ka
 Kan iap ka jingiatiplem
 Ynda ka jingiatiplem ka la iap
 Kan pyut
 Ynda ka jingiatip lem ka la pyut
 Uba pang um tip shuh ba u pang
 Un sa babe dier por
 Don shibun kiba koit na kane ka jingpang
 Ka jingkoit ka mih na ki hi
 Jar jar bad U Blei
 Kiba mon ban koit ki lah ban koit.

Ynda ki briew ki la sngewthuh ia ka jing-
 pang spah bymhok bad ynda ki la kylla shi-
 sha na lade ki sa sngewthuh ia ka dor jong
 ka kamai hok. Nadeh kata ka por ki thrang
 bad ki sliang ia ka hok bad ka jingsuk ka wan
 ha ki.

Ka jingkyrmen da lei lei ruh kam ju rngad
 noh hynrei ka iai kyrsoi. Dei tang kito kiba
 la mad ia ka ki sngewthuh ia ka dor jong
 ka.

Ha kawei ka sngi u Aidak u ioh ia ka
 shithi na u Kram ban kyrpad ban shon biang
 ia katei ka jingthoh ha kawei pat ka sien
 pynmih ha ka Lawei Ba Phyrnai. U Aidak u
 shon biang ia ka ha u Kylla Lyngkot.
 Arsngi hadien u Modar ruh u pynphai mon
 sngewbha noh ia ka spah bymhok.

Hadien shibnai u Aidak u la ioh biang sa
 kawei pat ka shithi na u Kram kaba thoh
 kumne —

“Naguh ba nga la pynphai ia ka spah
 Bymhok, nga la nang ban rwai.
 Mynshiwa wat la nga kynud sur ruh,
 Ka shu rngad khlem sngewthuh,
 Imat ka jingrwai ka long tang kum ka
 rngai.
 Nga kmen ka mynsiem bad nga suk shibun
 mynta
 Nga kwah dik dik ba kiwei ruh
 Kin ioh mad ia kane ka jingkmen
 Kaba nga la ioh mad”

U Aidak u pynmih ia katei ka jingthoh
 ha ka Lawei Ba Phyrnai.

Ka jingkyrmen ka la wan pat ha ka imlang
 sahlang. Ki briew ki la sdang ban ialap khana

tang ia kiei kiei kiba bha bad kiba pynsngew
bha.

Ha ka 18 tarik u Rymphang ki dkhot jong
ka Seng Tipblei Tipbriew ki la ia kynduh lang
ban pyrkhath da kumno ban bsuh shuh shuh
ia ka mynsiem upblei tipbriew ha ki briew.
Ka Lawei Ba Phyrnai ka la trei la ka kam
bad ka la sei soh shibun eh. Ka ju ioh jing-
thoh na kylleng kaba kynpham bad ai mynsiem
ia ka jingtrei jong ka. Ki riw pyrkhath ki iaroh
ia kane ka Seng namar ba kam ju bein iano
iano ruh, kam ju ia shah liang mamla kam
ju iit burom iade bad kam ju tynruh pynkhih
pyrthei ei ei ruh; hynrei ka ialeh ban khyllie
ia ka bor jong ka jingiatiplem khlem da
sngew hok sngew khuid ia lade. Kam ju kdew
kti ia kiwei pat hynrei beit tang ia ka jingshi-
sha.

Ha kata ka jingialang ka jong ki ki la
pyrkhat ban leit pynlong jingialang sha ki jaka
bapher bapher. Ka la don baroh 48 ngut ki
dkhot bad kito baroh kiba pynphai mon sngew-
bha ki la ia long dkhot.

“Ngan pynlong noh da ka tyrko ha ki
bynta bapher bapher jong ka Ri” la ong u
Binong.

“Kaei kata ka tyrko?” la kylli u Donlak.
“Ka jingiatania” jubab u Binong.

“Kam long” la ong u Khel “ia ka Tipblei Tipbriew ym donkam ia tainia ei ei ruh namar ka da long lypa kaba shisha bad ka bymdon nia ban ong da kumwei pat. Ka bha ba ngin shu ia leit phylliew jingmut.”

“Ngin ia leit pynlong jingialang ban ia phylliew jingmut kumno ban khyllie pat ia ka tipblei tipbriew” la ong u Kram.

Hadien ba la ia beit lang baroh la khot ia ka jingialang ha ka 19 tarik u Lber ha ling Dorbar Shnong. Ki paidbah kiba bun ki la ia wan, bad kynthei bad shynrang. U Aidak u la batai ia ka jingthmu balei ba ka Seng ka sngewdonkam ban don kum kane ka ka jingialang. Ha ka jingkren jong u u la ong—

Naduh mynshwa ngi la ju iohsngew ba ki ong,

Ka Hok ka kyntiew ia ka Jaidbynriew.

Kane ka jingong ka long kaba shisha.

Ym lah ban ong da kumwei pat.

Ka Hok kam shong tang ha iing Syiem

Ne iing paki dulan.

Ka shong bad ka dei ban shong ha man la ka thliw iing.

Ka dei ban rung ha man ka dohnud briew

Ka hok kam ju peit khmat iano iano ruh.

Kam ju kdew kti ia kiwei,

Hynrei ka iit tang ia ka Hok

Bad ka sdang na lade hi.

Kam don jingiadei ei ei ruh bad ka juk,
 Kam ju kyrsum lang bad ka juk.
 Hynrei ka ieng skhem ha la ka nongrim
 Ka dei ban ioh jaka naduh Rympei,
 Haduh ka imlang sah lang,
 Ka trei ka ktah. ka kamaï ka kajih,
 Bad ha ka saiñ pyrthei.
 Ia ka Tiblei Tipbriew ruh
 La seng nongrim halor ka Hok.
 Ngi kwah ban ia phylliew jingmut bad phi
 Da kumno ngin khyllie pat
 Ia ka mynsiem tiblei tipbriew.
 Sngewbha ia ai jingmut lem.

Mar ia shong u Aidak, joit ieng u Phler,
 “kumba phi kyrteng kumta ruh phi Aidak” u ong.

Shaid rkhie ki paidbah. U Phler ruh u rkhie
 lang.

“Ka jingiakhieh lynga jong u paid ka Ri
 kam lah ban pynim lynda don ka Tiblei
 Tipbriew” u ong, “dei ka tiblei tipbriew kaba
 pynioh ia ka Hok bad dei ka Hok, kumba
 phi la ong, kaba kyntiew ia ka jaidbynriew.
 Dei ban khyllie ia ka tiblei tipbriew na la
 rympei. Hynrei kumno ngin leh haba u para-
 doh parasnam jong ngi, u khun u kti, u kur
 u jaid jong ngi hi um long uba tipbriew.
 U thok u shukor. Naduh uba rit haduh uba
 heh, um long uba lah ban shaniah.”

“Ia kata ngi la iohsngew” ong u Aidak,
 “hynrei da kumno yn khyllie ia ka mynsiem
 tiblei tipbriew?”

“Nga uba trei kam lajong” la ong u Phler, “uba don la ki nongtrei, nga shem kim ju trei hok, kiba pnah ktien, hynrei ki thok bad kim kitkhia ia la ka kam. Hato ym dei ka jing-bymtipbriew? Ynda duh ka kam jong nga, ki ruh ki ia duh bylla lang. Da kumno yn leh ia kata.”

“Dei kata kein kaba ngi dei ban pyrkha, kumno yn ialeh” la ong u Roilang.

“Ngan ai ia phi ia kawei ka nuksa. Phi bah Roilang phi dang ia dei shikur bad u Dlan bad phi tip balei ba u Dlan u kylla duk, u hap die ia ki kali jong u baroh artylli, ym dei ba bam klep ki nongtrei jong u? Nalor ba kim ia trei hok, ki bam lut ia ka kamai jong u. Iano phin kynnoh? Phin kynnoh tang ia uba heh? tang ia uba riewspah?” la kren dom u Phler.

“To ia kren lem sa kiwei kiwei de” la ong u Aidak.

“Phi ong kumno bah Tom?”

Hamar kata ka por ieng ka Kong Ailak.

“Nga sngewtynnad ia ka Seng jong phi. Nga ju pule thikna ia ka Kot khubor jong phi bad ka ai mynsiem shibun eh” ka ong, “ka don ka jinglong bym kitkhia ha kine ki por, kiba nang tang ban kynnoh ia kiwei bad kiba stad ban wohdong. Mano ba iap. Iap baroh em?”

“Mano bym kitkhia, uba rit ne u ba heh, uba riewspah ne uba duk?” kylli u Phler.

“Kam dei ka kyrdan, kam dei ka spah, ho” ka ong, ka da ringsur bad ka phai artad sha u Phler. Kiba bun ki ia ikhie.

“Wat ia rkhié” ka ong bad ialade pat ka sam rkhié, kiwei ruh ki ia rkhié lang.

“Ka dei na u briew hi” ka ong, “kane ka juk jong ki ka la phe, ho, kiba rit ha la ka jingkyreit barit. kiba heh ha ka jingsarong baheh. Don kiba bha, ngam ong ba kim don. Ki don shibun, hynrei kiba sniew ruh ki la nang ia roi te.”

“Phi mut ban ong kumno?” kylli u Tom.

“Nga mut ban ong, uba rit ne uba heh ruh haba u leh bymhok, ka jingsniew bad ka jingsaja ka long kumjuh.” ka ong. “Wat tharai kin lait. Lyna kumta te ym don Blei shuh hi.”

Ha kane ka jingaphylliew jingmut don shibun kiba ia kren. Baroh ki da ia sngewkhia. Don kiba kren shaphang ka jingshyrkhei jong ka spah bymhok, don kiba kdew shaphang ka jingbymhok ha ka trei ka ktah bad ia ka mynsiem bym kit khia bad kaba shyrkhei tam ka long ka jingsngewhok jong ka jingbymhok.

U Tom u ai jingmut katto katne kumno
ban khyllie pat ia ka jingtipblei tipbriew, u ong—

“Ngim dei ban pyrthuh bud ia kaba sniew
Ngim dei ban ia lang lok bad ki briew
ki bym kitkhia ne ki bymtip
briew. Ieh kin ia im marwei shato.

Ngim dei ban pynshah shkor ia ki khana
ba sniew namar ka pynsniew jingmut lang
ia ngi.

Ngi dei ban set kyllut ia ia ki shkor haba
ngi iohsngew ia ki khana sniew ba
pynjah burom.

Ngim dei ban ia lur tyllaw lang ia ka
kam loini lorhap ioh ka nang rhem
ka jingsniew.

Ngin ia pur ia lap tang ia kiei kiei kiba
bha, kiba sngewtynnad bad kiba pynsngew-
bha.

Ngi dei ban ialeh ban trei hok, bad leh hok
ia lade shimet shimet.”

U Binong, shwa ban pynwai, u ong ba ym
don kawei pat ka lad ka ba lam sha ka jing-
suk jingshngain lait noh tang ka jingmut hok,
trei hok, leh hok bad imhok. Uwei pa uwei
ha ia ka jong ka bynta u dei ban kitkhia ban
trei hok bad leh hok ia ia ka kamram.

“Shwa ba ngin ia pra ngan kyrpad ia u
bah Khel ba un kren hapteng jong ngi” la
ong u Binong.

U Khel u ieng bad u kren,
“Nga ai khublei ia phi baroh.
Hapteng u lyoh ba ieng ba rben
nga iohi ia ka dak jong ka jingkyrmen
Kaba thaba khlek shi khlek
ban phai dien sha 'a dien trai
Kaba long “Kamai ia La Hok.”
Khnanng ba ngi kum la Ri bad
ka jaidbynriew ngin im

Nangta u iathuhkhana Shaphang ka jaidbyn-
riew kaba thylli.

La don kawei ka jaidbynriew hyndai
Shaphang ka thain pasiphik,
Ka long ka jaidbynriew kaba stad
ha la shimet shimet
Hynrei kam ju nang ban ia trei lang,
Wat ha ka bira phyrthei
Ki pynksan mat-lah ia lade
Ka Ri jong ki kaba riwspah
Hynrei ka jaidbynriew kaba thylli
Ki kmen khlem sngewthuh hapteng ka jingma
Wat la ka Ri ka thylli ha ka ki bun ki bynta.
Wat la kim donkam donjam
Kim treh ban kit nong
Ba ki jaituh ba ki sarong.
Ha ki bun ki kam ki khun jong ka Ri
Kim treh ban ia trei da ka met da ka kti
Kumta ki kam ki sah thylli.
Kim tip ba ka don ka jingma
Ba ka Ri ka thylli ha ki bun ki bynta

Ki don ki phlang ba jyrngam ha ki pyntha
 Ban bsa ia ki masi u dei uba bha
 Ki khun jong ka Ri kim iohi
 Ba u phlang ba jyrngam u dei u jong ki.
 Ki tur ki bar ri sha ki lum ki pyntha
 Ba ka Ri ka thylli ha ki bun ki bynta,

Nangta,

Nongthied ki ia bun, thylli ki nongdie
 Nongwei na bar ri u peit u samrkhie
 Namar ba thylli u wan peit u wan sma
 U shem ba ka Ri ka thylli ha ki bun ki
 bynta.

Shuh shuh,

Ka Hok ruh khreng khreng ka thylli
 Da ka pap ki pyndap ia jaka ba suda
 Balei ka Ri ka thylli ha ki bun ki bynta?
 Ba kim ia tur ki khun ka hima
 Balei ki khun ka hima ki ia jah?
 Namar ban trei ia ka kam kim ia kwah
 Ha kaba khadduh,
 Ka jaidbynriew ka thylli
 Ka iap, ka jah ryngkat bad ka Ri.
 Peit ka nuksa
 Ha ka por pynher kba
 Ka lyer la ka don, ban beh kam treh
 Ki briew ia u skum da ka ding ki pynmeh
 Te ka lyer kaba khluit sha suin ka shu her
 Ka lyer ba nabar ka beh ban pynher
 Kane tang khyndiat ka dei ka nuksa
 Ka Ri ba thylli ka don ka jingma.
 Nga kren namar ba phi kwah ban kyrsiew

Ia, ka³mysiem tipblei tipbriew
 Ka dei ka jingsneng ia ngi
 Kaba ma ban long
 Ka jaidbynriew ba thylli.

Ka trei ka ktah jong ka kong Pan ka
 iaid bad ka roi bha. Ki briew ki ia sop ban
 thied jingthied na dukan ka kong Pan namar
 ba ka thew ka woh ka biang bha bad ba ka
 dor ruh kam ju palat. Suki suki ki la nang
 pynheh ia ka dukan. Baroh ki jingdonkam iing,
 naduh ka bam ka dih haduh ki mar ki mata
 ki ioh lut na ka dukan ka kong Pan. U
 Khel bad ka Thei ki ju iarap hok ia la ka
 kmie ha ki phang baroh. Mynstep mynstep u
 Khel u minot ha ka ai bam syiar bad u buh
 ia ki pylleng ha dukan. Ka iaid bha nadong
 hadong ka trei ka ktah jong ki. Ym slem
 hadien u Khel u pyniaid sa ia ka dohsyiar
 bad ynda ka la iaid bha u sdang sa ka sha-
 lan sha baroh kawei ka sor.

Ka kong Nob bad ka Rel ki suk ki kmen
 ha iing ka kong Pan. Ka jingtrei hok jong ki
 ka pynlong ia ka kong Pan ban ieit ia ki kum
 la kiba ha iing trai. Ynda ka kam ka la iaid
 bha ki sa thied kali biang ban kham iaid ka
 trei ka ktah.

“Nga ju kynmaw ia ki ktien jong phi
 kong Nob” la ong ka kong Pan, “ba ka spah
 ba kamai Hok ka ai jingsuk jingtngen ha ka
 dohnud. Nga sngewbha ba ngi la lait na ka
 tyngam u soitan.”

“Ka dur khmat jong phi ruh kong mynta ka shai kdar kdar” la ong ka kong Nob, “hynrei mynshwa wat la phi ioh kyrhai ruh phi lip u niuhmat. Wat ka khmat peit jong phi ruh kam shai, kam phyrnai satia.”

Ka kong Nob bad ka Rel ruh ki ia pahuh pahai. Ha iing ki suk ki kmen bad ka lyer pyngngad ka beh hir hir ha iing jong ki.

U Khel haba u la mad ia ka jingsuk ha iing la jong u kwah ban sam lem ia kata ka jingsuk sha kiwei ruh. U trei borbah ha ka Seng Tipblei Tipbriew. Um ju pep ban thoh ei ei ha ka Lawei Ba Phyrnai. Kawei ka jingthoh kaba u thoh ha ka dur jong ka jingiathuhkhana ka long shaphang u Kyntiap Thudspah. U batai shaphang uta u Kyntiap Thudspah ba u long u briew u bym ju neh jing mut, hynrei u kyntiap na ka kawei kynhun sha kawei pat ka kynhun, kat shaba u sngew ioh jingmyntoi. Ha man kano kano ka kynhun thymmai kaba u leit ia lok, u iaroh ia kata ka kynhun bad u da bein ruh ia ka kynhun rim.

Kaba phylla shaphang uta u briew ka long ba um ju ieh ia u bilor umphniang kat sha ba leit. Ki briew kim tip balei u rah ia uta u bilor umphniang. Ha kawei ka sngi u Biejsian u lap ia u ba u leit sha iing u Donbor. U Biejsian u bud nadien nadien bad u lap ia u Kyntiap Thudspah ba u sei ia u bilor um-

phniang bad ba u pynkhem met khem phad ia u Donbor da kata ka umphniang. Nadeh kata, ka sngi u Kyntiap Thudspah u ioh lut kat kaba u kwah na u Donbor. U leit man la ka por sha u Donbor bad um ju kren ei ei pyrshah ia u.

Ha kawei ka sngi u Biejsian u kylli ia u Kyntiap Thudspah.

“Balei phim ju ia lang lok shuh bad u Duhbor? imat phi ia kham ia juh ia jem bad u Donbor mynta.”

“U Duhbor u dei u bymlarkam” u ong. “Katta nga la ia lang lok bad u nga la tip lut shaphang jong u. Ka sarong ruh ha u hi, ka biej ruh ha u hi. Bad u Donbor te tang shi shatak ruh um kot.”

“Tharai lashai lashisngi u Duhbor u ioh bor biang?” kylli u Biejsian, “kumno pat phin leh?”

“Ngan sa peit ha kata ka por” u jubab “ia mynta hi um don nongrim.”

“Kaei ka nongrim jong phi pat?” kylli u Biejsian.

“Ka nongrim jong nga bad ka nongrim u Donbor ka dei ka juh” jubab u Kyntiap Thudspah.

“Mynshwa pat balei phi seng nongrim bad u Duhbor?” kylli u Biejsian.

“Mynshwa.....hooiid.....ynda nga la pyr-khat bha pat nga shem ba ka nongrim jong u Donbor ka khambha ban ia ka jong u Duhbor.”

U Biejsian haba u pynkut ia kata ka jingiathuh khana u ong, “ka nongrim kaba iai kylla kam dei ka nongrim kaba hok. Ym don kawei pat ka nongrim kaba kham skhem ban ia ka Hok.”

Haba ka khaii ka pateng bad ka trei ka ktah jong u Khel ka la iaid bha, u wei Mekhla u la wan ia kynduh ia u. Une u kwah ban shim ia ka khlaw jong ka jaid Rijaid ban shalan dieng u la batai ia ka jingthmu jong u.

“Nga la ia kynduh ia u trai khlaw hynrei um mon ban ai ha nga” u ong, “lada un ai un ai tang ha uno uno uba dei u Rijaid. U ong ba ia u Rijaid te ka musur ruh un nym shim. U bym dei u Rijaid u hap siew musur nalor ka dor khlaw.”

“Phi phi kwah aiu na nga”? u Khel u kylli beit phak phak.

“Phim donkam ban lut ei ruh” u ong, “ngan lut ma nga nadong hadong bad ngan ai ia phi

arphew hajar tyngka nalar ka san tyngka ha ka shispah na ka jingioh nong."

U Khel u peit ia u briew bad u shu sngap.

"Ngan thied da ka pisa jong nga hynrei ngan ai kyrteng ha phi," la ong u Mekhla, "namar phi phi dei u Rijaid phin ioh beit bad nalar kata ka musur ruh phin lait".

"Em phi kum kata te ngam treh" la ong u Khel.

"To ngan ai ia phi sanphew hajar" la ong u Mekhla.

"Kam dei ia ka tyngka. Ngam kwah tyngka. Ka daw kaba kongsan ka long ngam kwah kum ia kata, ngam kwah ban die ia la ka kyrteng" la jubab u Khel.

"Baroh baroh ki ialeh ia kata" la ong u Mekhla.

"Ai kin leh. Ka don artylli ka pop hang-ne - kawei ka dei ka thok bad kaba ar pat, kaba dei ia la ka kyrteng ka dei kaba die ia la ka longrynieng.

"Tang shipor ngan ai kyrteng ha phi, hadien pat ngan sa ai ha lade ne hano hano" u ong.

“Lada tang shi kynta ruh ngan die ia la ka kyrteng ka mut nga la die ia la ka longrynieng jong ki khun ki ksiew bad ki para ki pyrsa jong nga shi junom, pateng la pateng” la ong u Khel.

“Balei phin sngeweh sa rat ia ita?” ong u Mekhla.

“Balei ngan sngew jem kat ia kata” ong u Khel, “nga nga dei u Rijaid, horkit hordang ngam dei ban die ia ka long ryenieng jong ki Rijaid pateng la pateng. Kein noh wat kren shuh ia kata. Lada nga die ia la ka kyrteng, nga die ia la ki khun ki pyrsa.”

U Mekhla ynda u iohi ia ka jingskhem jingmut jong u Khel u mih iamrem noh na iing u Khel.

“Don bun rukom ki jingpynshoi kiba wan tynjuh, lada ngam kynmaw ia U Blei, ngan jin da la ngop ban die noh ia la ka long ryenieng namar u sbai rupa” la kren weibriew u Khel, “Lada ngam ioh ia ka spah da ka kamai hok, ka bha ba nga iap tyrkhong. Ka kamai umsyep ka dei tang ma ka ka ban kyntiew ia ka longbriew manbriew ba shisha.”